

Tribuna școlii

Revistă editată de
Ministerul Educației și Învățământului
și Uniunea Sindicatelor
din Învățământ, Știință și Cultură

ANUL XIII (XXXIV) Nr. 251 (1 337)
Sîmbătă 21 mai 1983

16 pagini — 2,50 lei

ÎNCHEIEREA ANULUI ȘCOLAR

Ne apropiem de încheierea anului școlar 1982—1983 într-o perioadă de intensă activitate didactică, de concentrare a eforturilor tuturor oamenilor școlii și ale elevilor, de organizare a unor acțiuni de cea mai mare însemnătate pentru elevii claselor terminale ale ciclurilor și treptelor de școlarizare și, mai ales, de finalizare integrală și eficientă a sarcinilor și obiectivelor acestui an de învățământ.

Sînt, la acest sfîrșit de an școlar, sarcini care impun nu numai o perfectă unitate de acțiune a tuturor factorilor educativi: școala, familiile elevilor, organizațiile de copii și tineret ș.a., dar și o ierarhizare a lor, în funcție de fiecare săptămîină care a mai rămas pînă la încheierea cursurilor școlare și a celorlalte acțiuni din viața unităților de învățământ.

Cu convingerea că instrucția este mijlocul, iar educația este scopul activității didactice, să nu precupețim nici un efort pentru a valorifica la cel mai înalt nivel și cit mai deplin întreaga valoare formativă a fiecărui obiect de învățământ și a tuturor activităților organizate cu elevii. Se impune o intensificare a muncii educative, pe această largă arie de obiective care, în acest interval, pune pe primul plan orientarea școlară și profesională a elevilor, îndrumarea cu precădere pentru viitorul drum în viață către unitățile de învățământ în care se formează constructorii și muncarii de mine, muncitorii din industria metalurgică și construcție de mașini, precum și lucrătorii din agricultură, avînd în vedere realizarea integrală a planului de școlarizare, care exprimă cerințele de cadre în perspectivă ale economiei naționale și ale întregii noastre dezvoltări socialiste.

Se cere, pentru aceasta, să se intensifice activitatea de îndrumare a elevilor, de popularizare a unităților de învățământ din județul respectiv, întîlniri cu părinții elevilor, urmărindu-se cu grijă respectarea, cu cea mai mare rigurozitate, a graficului de desfășurare prevăzut pentru fiecare dintre acțiunile de care depinde succesul înscrierii elevilor în clasa a IX-a, admiterea în clasa a XI-a și în școlile profesionale, precum și promovarea examenului de bacalaureat.

În ansamblul activităților educative înscriem toate preocupările care privesc formarea conștiinței socialiste la tinerii generații, pregătirea acestora politico-ideologică și moral-cetățenească, cultivarea sentimentelor de responsabilitate socială, a dragostei față de muncă și a conduitei demne de realitățile noastre noi și mereu înnoitoare.

Desfășurăm munca educativă în principal în interiorul activității didactice, al fiecărei ore de curs cu elevii și al fiecărei prilej pe care ni-l oferă relația fundamentală a vieții școlare, care este relația de muncă profesor-elev. Încheind anul școlar, să asigurăm — ca obiectiv de onoare — promovarea reală și la nivelul programelor școlare a tuturor copiilor, intensificînd munca noastră cu elevii, care au nevoie să recupereze eventuale rămîineri în urmă și organizînd, cu întreaga noastră capacitate și experiență didactică, lecțiile de sinteză și activitățile cu caracter recapitulativ. O atenție sporită se cere să se acorde elevilor care au obținut rezultatele cele mai bune în acest an școlar, aceluia care a muncit cel mai bine, care se vor situa pe locurile fruntașe ale fiecărei clase de elevi, care au obținut succese la concursurile pe obiecte de învățământ și pe meserii, pentru a asigura fiecărui elev condițiile necesare dezvoltării sale, corespunzător disponibilităților, eforturilor depuse și rezultatelor obținute.

În această perioadă, elevii și cadrele didactice au participat și vor participa încă la lucrările din agricultură, înscriind noi pagini de muncă plină de dăruire la contribuția pe care, an de an, școala o aduce în acest sector al economiei naționale; să asigurăm pentru toate aceste activități prezența nemijlocită a cadrelor didactice în mijlocul elevilor, asistența și îndrumarea directă a acestora, exemplul personal al educatorilor, care dețin un rol formativ de maximă eficiență.

Agenda școlară la încheierea anului școlar este mult mai dens populată de sarcini, preocupări și activități care, rînd pe rînd, solicită intensificarea eforturilor și a calităților organizatorice ale tuturor cadrelor didactice. Să examinăm, de fiecare dată, cu atenție, fiecare sarcină și fiecare solicitare impusă de încheierea acestui an școlar, să antrenăm la activități organizatorice extradidactice, nu numai pe cei care de regulă se oferă sau sînt solicitați să participe la realizarea altor de denselor sarcini ale trimestrului al III-lea, ci întregul colectiv al fiecărei unități de învățământ și să luăm toate măsurile necesare pentru a obține cel mai deplin succes.

TRIBUNA ȘCOLII

Ziua internațională a copilului

PRIMĂVARA OMENIRII

Sărbătorim la 1 Iunie Ziua internațională a copilului, zi de afirmare la nivelul întregului glob pămîntesc a dreptului copilului de pe toate meridianele lumii de a avea asigurată o copilărie fericită. Sărbătorim la 1 Iunie copilul, simbolul desăvîrșit al primăverii fără de sfîrșit a omenirii; sărbătorim copiii de azi și de mine, devenirea pe treptele generațiilor a viitorului, cu tot ceea ce cuprinde în el ca aspirații și idealuri nobile, ca năzuințe și gânduri cuceritoare.

Ne sărbătorim propriii noștri copii care, datorită grijii partidului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, și a tovarășei academician doctoresc inginer Elena Ceaușescu, își trăiesc copilăria la nivelul frumuseții, al farmecului și al drepturilor necontestate pe care copilul le are în orînduirea noastră socialistă.

Ne gîndim, însă, că mai sînt încă pe suprafața pămîntului multe, foarte multe milioane de copii care trăiesc o copilărie lipsită de bucurii, plină de privațiuni și

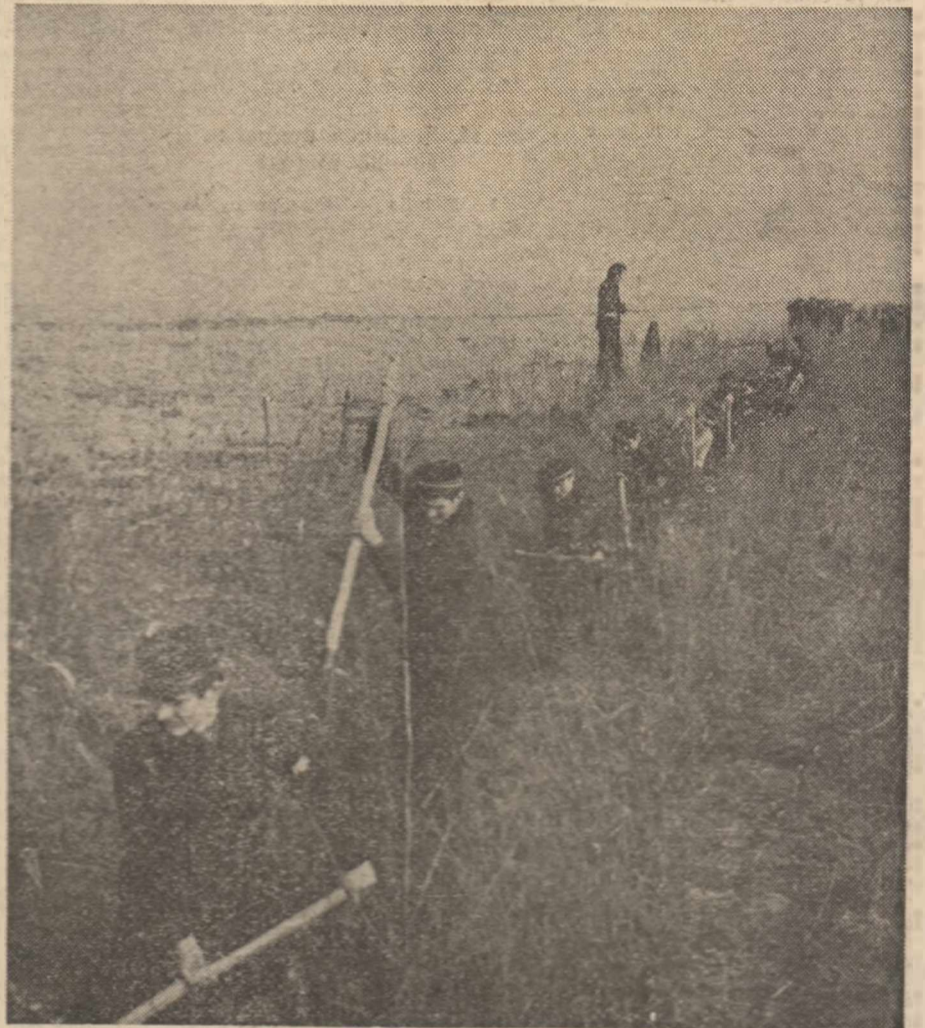
de greutățile vieții, amenințați de foamete, boală și ignoranță.

Statistici care au apărut și în presa noastră, aparținînd unor organizații internaționale, ca spre exemplu Organizația Mondială a Sănătății, înfățișează situații dramatice și realități zguduitoare privind mortalitatea infantilă, ravagiile subnutriției și extensia analfabetismului. Aceleași statistici scot în evidență faptul că dacă numai o parte din sumele care se cheltuiesc în prezent pentru înarmare ar fi destinate satisfacerii cerințelor elementare și minimale ale acestor copii fără copilărie, s-ar lichida această imagine tragică a copiilor fără copilărie, din unele țări ale lumii contemporane.

RODICA CONSTANTIN

ÎN INTERIORUL REVISTEI

● Programe de defini-tivare, gradele II și I în învățământ pentru profesorii de filozofie.

Element primordial al existenței, condiție vitală pentru tot ce înseamnă devenire și dezvoltare, pentru tot ce, cu un singur curcînt, numim viață, apă, apa dătătoare de grâu, de porumb, de fructe aromate, de legume, de hrana noastră cea de toate zilele, este acum, în cursul lucrului, de hărăzite rodul, ceea ce lipsește pămîntului nostru. Pe deasupra ogoarelor, a tîrîșilor și lincoșilor însetate, norii se fac și se desfac, încăpătîrîndu-se să nu ne dea încredințata ploaie, amenințînd hărăzicia muncii noastre de asta toamnă, zădărnînd bogăția rodurilor.

Peste tot oamenii se frîntăd, se rbat, caută apă și-n piatră seacă, efortul descoperirii și fructificării ei înseamnă de fapt aceeași mînență și strămoșească iubire de pămînt, știința de a fi bun gospodar. Și, ca de fiecare dată, oamenii pămîntului, țărănilor, li se alătură muncii cu stăruință și elan săli. Solidaritatea aceasta a devenit de mult structurală și nu accidentală, semnificînd, prin dimensiunile, motivațiile sale, locul și rolul pe care îl deține în societatea noastră, în formarea omului nou.

Dea toate școlile, profesorii și elevii sînt prezenți acum peste tot acolo unde este nevoie de asigurarea unei necesare culturale. Și, cînd există dorința de muncă, se găsesc soluții, chiar dacă ele cer un efort sporit. Bunăoară, în multe situații profesorii și elevii care apăsă pe gîuri la distanțe mari, stropind cu grijă fiecare plantă. Alături de țărăni cooperatori, lucrează uneori în două schimburi, cîteva ore pe zi. Unii sînt furtunurile prin care curge apa, alții ajută la săparea șanșurilor de canale pentru irigații (ca în fotografia de mai sus). Toți, profesorii și elevii, își impart timpul între școală și muncă, cu aceeași dăruire și responsabilitate, avînd convingerea că o fac în folosul lor, al patriei.

MONICA ROBEA

Porni Luceafărul...

„Luceafărul” eminescian s-a înălțat pe boala acestui popor acum 100 de ani, pentru ca să nu apună niciodată. Generații după generații de dascăli au dezvoltat tainele strălucirii sale între perleții săliilor de clasă, focalizîndu-i razele spre ochii avizi de lumină ai copiilor cu „uimirea-n a lor față”, iar copiii — la fel, generație după generație — și l-au aninat deasupra sufletului ca pe darul cel mai de preț din cite există.

Fiecare popor își are geniile ce și le merită. Era o necesitate obiectivă ca din ființa neamului românesc să răsară — stea de primă mărime — Luceafărul poeziei noastre, pentru a reda dimensiunile de neegalat ale spiritualității acestui neam. Eminescu trebuia să creeze nemuritoare opera sa, pentru că poporul român, prin înalta sa bogăție sufletească, prin totalitatea virtuților sale, și-o merită „cu asupra de măsură”.

Pămîntul de la Dunăre și Carpați are două genii uriașe, unite în întreaga lume: geniul poporului și geniul lui Eminescu. Primul a creat „Miorița”, al doilea a creat „Luceafărul” — capodopere ale literaturii române, inconfundabile în universalitate —, amîndouă atît de profunde, amîndouă atît de pline de sensuri și amîndouă atît de apropiate între ele prin cosmicitatea lor. Știți, bunăoară, că Luceafărul de ziua și Luceafărul de seară — în fond, unul și același astru: Planeta (iar în mitologie zeița) Venus, simbol al dragostei și frumuseții — se mai numește în popor Steaua ciobanului? Dar pe cînd în balada „Miorița” steaua ciobanului stă gata să cadă prin moartea iminentă a păstorului, în poemul eminescian, Hyperion trece ca „un fulger

ne-ntrerupt” printre celelalte astre. Ascultați-i cadențele inegalabile: „Porni Luceafărul. Creșteau în cer a lui aripe, / Și căi de mii de ani treceau / În tot atîtea clipe”. Sau: „Un cer de stele dedesubt, / Deasupra-i cer de stele. / Părea un fulger ne-ntrerupt / Rătăcitor prin ele”. Sînt intuiții de geniu, anticipații științifice uimitoare ale lui Eminescu, atît în privința teoriei lui Einstein, cit și în privința teoriei zborurilor cosmice, a peisajului sideral observat prin hubloul unei nave interplanetare. Constatarea nu-mi aparține ca patent, și regret acest lucru, dar ea poate fi dedusă de orice cititor al „Luceafărului” care posedă cit de cit noțiuni științifice și nu rămîne indiferent la fenomenul actualității.

Și mai știți că opera lui Eminescu nu este scrisă numai de... Eminescu? La „scrierea” ei, inclusiv a capodoperei aniversate, „Luceafărul”, au contribuit toți înaintașii marelui poet! Opera aceasta nemuritoare o „scriem” noi înșine, astăzi, în fiecare minut, cînd ridicăm în mîni, cu sfințenie, o carte de poeme eminesciene; o vor „scrie”, de asemenea, toți urmașii care vor veni după noi, descoperindu-i noi sensuri, noi profunzimi, alte și alte fațete strălucitoare, nebănuite însă, în consens cu fiecare epocă a viitorului!

Porni Luceafărul... El a pornit de pe „masa de brad” a lui Eminescu, în dîjindu-se pe orbitele neamului, tot mai sus, în vultele mereu mai ample, fără sfîrșit, biruind noaptea glacială a cosmosului, cucerind întreg universul cu razele sale. „Luceafărul” — poste tern și nimienic — simbol al nemuririi și dragostei neîntinate.

DIM. RACHICI

Acțiuni în actualitate

Înscrierea în clasa a IX-a

Învățământ de zi

Pină la 31 mai — depunerea, la inspectoratele școlare județene (al municipiului București), a cererilor de înscriere, pe baza recomandărilor medicale, la profilurile industrie ușoară, prelucrarea lemnului, electrotehnică;
 13 iunie — afișarea la unitățile de învățământ a numărului de locuri, pe profiluri;
 19—25 iunie — depunerea, de către elevi, a fișelor tip de înscriere, la secretariatele unităților de învățământ și, după caz, efectuarea controlului medical. La profilurile la care se susțin probe de aptitudini, fișele de înscriere se depun pină la 20 iunie inclusiv;

21—26 iunie — susținerea probelor de aptitudini la profilurile marină, pedagogie, muzică, arte plastice și decorative, coregrafie, afișarea rezultatelor;
 26—30 iunie — reorientarea elevilor și stabilirea unităților de învățământ și a profilurilor la care se organizează probe de verificare a cunoștințelor;
 2—4 iulie — susținerea probelor de verificare a cunoștințelor;
 6—9 iulie — afișarea rezultatelor;
 10—13 iulie — redistribuirea elevilor, care nu au fost declarați înscriși în urma susținerii probelor de verificare a cunoștințelor.

Concursul de admitere

în clasa a XI-a

Învățământ de zi și seral

13 iunie — afișarea numărului de locuri la unitățile de învățământ, pe profiluri;
 1—8 iulie — înscrierea candidaților;
 2—7 iulie — susținerea probelor de concurs la profilurile muzică, arte plastice și decorative, coregrafie, a examenelor de diferență și a probelor de aptitudini;
 9—14 iulie — susținerea probelor de concurs;
 15 iulie — afișarea rezultatelor.
 Probele de concurs se susțin, la aceleași date și ore atât pentru învățământul de zi, cât și pentru cel seral.

Examenul de bacalaureat

I. Sesiunea iunie: 21—30 iunie

Pină la 31 martie — încheierea înscrierilor pentru candidații din promoțiile anilor 1981 și 1982.
 Pină la 1 iunie — executarea lucrărilor practice și depunerea acestora la secretariatele liceelor.
 21 iunie — lucrare scrisă la limba și literatura română.
 22 iunie — lucrare scrisă la limba și literatura maternă.

24 iunie — lucrare scrisă la: matematică, fizică, chimie, biologie, anatomia și fiziologia omului, istorie, geografie, economie politică și politică economică a P.C.R., filozofie, filozofie și estetică, pedagogie școlară și preșcolară.
 27 iunie — lucrare scrisă la: filozofie și biologie pentru candidații menționați în notă.
 28—30 iunie — susținerea lucrărilor practice de bacalaureat și examinarea orală a candidaților care nu au obținut cel puțin nota 5 la lucrările scrise și au solicitat prezentarea la examinarea orală.
 30 iunie — afișarea rezultatelor examenului de bacalaureat.

II. Sesiunea august: 13—22 august

1—20 iulie — înscrierea la examenul de bacalaureat.
 Pină la 1 august — executarea lucrărilor practice și depunerea acestora la secretariatele liceelor.
 13 august — lucrare scrisă la limba și literatura română.
 14 august — lucrare scrisă la limba și literatura maternă.
 16 august — lucrare scrisă la: matematică, fizică, chimie, biologie, anatomia și fiziologia omului, istorie, geografie, economie politică și politică economică a P.C.R., filozofie, filozofie și estetică, pedagogie școlară și preșcolară.
 19 august — lucrare scrisă la: filozofie și biologie pentru candidații menționați în notă.
 19—22 august — susținerea lucrărilor practice de bacalaureat și examinarea orală a candidaților care nu au obținut cel puțin nota 5 la lucrările scrise și au solicitat prezentarea la examinarea orală.
 22 august — afișarea rezultatelor examenului de bacalaureat.

NOTA:

1. Candidații proveniți de la liceele sau clasele cu predarea în limbile naționalităților conlocuitoare susțin probă scrisă și la limba și literatura maternă.
 2. Candidații proveniți de la profilul „filologie-istorie”, învățământ seral, încadrăți în muncă în domeniul pentru care, potrivit recomandărilor de profiluri și meserii, nu sînt organizate probe, precum și cei care nu sînt încadrăți în muncă, beneficiază de prevederile art. 4 alin. 2 și 4 din Legea nr. 52/78 privind încadrarea într-o muncă utilă a persoanelor apte de muncă, respectiv cele în stare de incapacitate totală de muncă, și femeile care își îngrijesc copiii sau deschișoară o activitate casnică în gospodăria proprie, susțin examenul de bacalaureat după cum urmează: Proba 1: Limba și literatura română (lucrare scrisă); Proba 2: Istorie (lucrare scrisă); Proba 3: Filozofie sau Biologie (lucrare scrisă).

AM CITIT VĂ RECOMANDĂM

Metodica desfășurării orelor de compunere-expunere la ciclul primar

Capacitatea de comunicare verbală a devenit o trăsătură definitorie a personalității umane. La cultivarea limbii și la realizarea unei exprimări corecte și adecvate unor împrejurări variate contribuie mulți factori printre care un rol important revine studiului limbii și în special orelor de compunere școlară.

Metodologia desfășurării orelor de compunere cuprinde o diversitate impresionantă de forme — fiecare clasă de elevi, chiar fiecare elev avînd particularități proprii în ceea ce privește stadiul dezvoltării limbajului, simțul limbii și ritmul de învățare a acesteia. În orele de compunere-expunere se urmărește concomitent mai multe obiective: dezvoltarea auzului fonematic și corectarea defectelor de vorbire, dezvoltarea, precizarea și activizarea supravegheată, dirijată, a vocabularului, însușirea structurii lingvistice (gramaticale) specifice limbii materne, efectuarea unor exerciții de folosire a limbii, ca mijloc de comunicare, în cîm mai variate situații de viață, exerciții care îi pun pe elevi în diverse roluri sociale, adică îi pregătesc pentru receptarea și utilizarea stilurilor funcționale ale limbii. Realizarea acestor obiective prin orele de compunere școlară nu este o sarcină ușoară pentru învățători.

În sprijinul lor, au venit Vasile Molan și Marcela Penes care le-au oferit **Metodica desfășurării orelor de compunere-expunere la ciclul primar** (Editura didactică și pedagogică, București, 1983). Concepută ca un ghid metodic, un îndrumător teoretic și practic de mare utilitate, **Metodica** este, după părerea noastră, una dintre cele mai izbitoare apariții editoriale destinate învățătorilor, în ultimii ani. Urmărind evitarea empirismului, a improvizăției în lecțiile de compunere-expunere, autorii — buni cunoscători ai problemelor studiului limbii în școala primară, cu experiență în învățămînt și în arta scrisului — după ce au definit conceptul actual de compunere școlară, au tratat despre toate problemele pe care trebuie să le aibă în vedere învățătorul pentru realizarea sarcinilor orelor de compunere-expunere. La fiecare capitol se arată obiectivele predării-învățării problemelor respective, se propun formule metodice din perspectivă modernă, se arată cerințele didactice pe care trebuie să le aibă în vedere învățătorul, se dau explicații psihopedagogice — pentru a se înțelege mecanismul psihologic al învățării limbii — și se oferă, ca model orientativ, schițe de plan. De asemenea, sînt anexate materiale în sprijinul activității învățătorilor la orele de limbă română: texte pentru dictări, ortograme, materiale suport pentru toate tipurile de compuneri școlare.

Prin aceste calități, **Metodica** este mai mult decît o lucrare metodică: este o carte de psihopedagogie aplicată la studiul limbii materne și prezintă interes nu numai pentru învățători, ci și pentru educatoare, pentru profesorii de limbă și literatura română și pentru elevii din liceele pedagogice.

Lecl. univ. AL. POPESCU-MIHĂEȘTI
 Universitatea din București

Revista „Natura”

în spiritul perfecționării personalului didactic

Revista Societății de Științe Biologice din R.S. România „Cercetarea modernă în conștientizarea” subtitlul „Natura”, abordează în cele două apariții pe an o gamă variată de teme din domeniul biologiei, deosebit de utile în activitatea de la catedră și de perfecționare a profesorilor de biologie.

Printr-o tematică, de o înaltă tinută științifică, revista oferă profesorilor, studenților și elevilor prețioase informații de actualitate din diversele ramuri ale științelor biologice.

Astfel, dintre articolele semnate la rubrica „Probleme ale biologiei” remarcăm: A. Cioiac-Bassa „Mecanisme de acțiune a antibioticilor asupra microorganismelor” (2/1977); M. Lăcătușu, I. Andriescu „Entomofaună și rolul lor în controlul biologic al dăunătorilor” (2/1978); L. Atanasiu, L. Popescu „Utilizarea fotosintezelor pentru obținerea energiei” (2/1979); I.F. Dumitru „Fitohormonii și importanța lor teoretică și practică” (2/1981).

În cadrul rubricii, sugestiv intitulată „În spiritul perfecționării” s-au publicat numeroase sinteze biologice, cu un conținut bine documentat, constituind o altă sursă importantă de informare a profesorilor ce pregătesc susținerea examenului de definitivare și de grad.

Dealtfel, multe din temele dezbătute în paginile acestei reviste sînt prevăzute și în programa de perfecționare. Iată cîteva dintre ele: A. Popescu, M. Suciuc „Reproducerea asexuată și sexuată la animale” (1, 2/1977); Gh. Mohan „Principalele etape și moduri filogenetice în evoluția regnului vegetal” (1/1978) 1/1982); F. Mărcuș „Rolul științelor biologice în formarea concepțiilor ateiste științifice” (2/1980).

Același interes pentru cititori prezintă și rubricile: „Biologia în școală”, „Note, Cronică, Recenzii”.

Prof. AUREL MANEA
 Buzău

Întîlniri colegiale

Absolvenții Școlii Pedagogice de băieți nr. 1 din București, Str. Popa Rusu, nr. 13, promoția 1953, anul IV E, sînt invitați a lua parte la întîlnirea prilejuită de împlinirea a treizeci de ani de la absolvire, care va avea loc în ziua de 19 iunie 1983, ora 10, în fostul local al Școlii din Str. Popa Rusu, nr. 13, București. Relații în legătură cu întîlnirea se pot solicita în București la telefonanele: 66 28 12 — Emanoil Penescu și 42 13 84 — Mișcă Popescu.

La 4 iunie 1983, orele 11, va avea loc întîlnirea promoției 1963 a Facultății de Filologie (secția română) din cadrul Universității București. Relații se pot obține de la Elena Andronache (Păunescu), Bd. Ghica-Tei, nr. 3, București, sectorul 2, telefon 87 43 11.

Absolvenții promoției 1963 ai fostei Școli Normale din Rimnicu Vilcea aniversază 50 de ani de la absolvire în ziua de 3 iulie 1983. Adeziunile de participare se vor trimite pe adresele: Popescu Mihai, pensionar, comuna Drăgănești-Olt, sau Nuță Alecu, pensionar, comuna Andrașești — Ialomița.

Absolvenții seriei 1933 ai Școlii Normale de băieți „Spiru Haret” din Buzău sînt invitați să participe la întîlnirea colegială ce va marca 50 de ani de la absolvirea școlii. Întîlnirea va avea loc în zilele de 18 și 19 iulie 1983, la Liceul Pedagogic „Spiru Haret” din Buzău. Colegii mai tineri din școli sînt rugați să-i anunțe despre această întîlnire pe absolvenții seriei 1933 aflați în viață și să trimită date despre absolvenții dispăruți, pe adresa: învățator pensionar Sandu Gheorghe, str. T. Vladimirescu, nr. 1 bloc 3C, apart. 14, cod 5100 — Buzău, telefon 974/12 901, de unde se pot obține și relații cu privire la întîlnire.

Promoția 1933 a Școlii Normale de învățătoare din Predeal, județul Brașov, sărbătorește la 18 iunie a.c. 50 de ani de la absolvire. Solicităm și participarea corpului profesoral, precum și a absolvenților din celelalte serii. Relații la Sica Ancu, Bulevardul Metalurgiei, nr. 34, bloc R6, sc. B, et. 1, ap. 51, București, cod 75 579, tel. 83 31 37.

În ziua de 2 iulie 1983 are loc întîlnirea de 30 de ani a promoției 1953 (fete și băieți) a Școlii Pedagogice din Oradea. Informații la Tudor Augusta, telefon: 41 787 — Oradea.

Absolvenții Școlii Pedagogice de învățători din Arad, promoția 1963 (diriginte prof. dr. Nicolae Roșu) sînt rugați să-și anunțe participarea la întîlnirea de 20 ani ce va avea loc în ziua de 11 iunie 1983, ora 9,00 în localul școlii, pe adresa: Peia Gavrilă, Arad, str. 7 Noiembrie nr. 52, ap. 1, telefon 968/72 215.

În ziua de 18 iunie 1983, va avea loc întîlnirea promoției 1973 (anul V A. și B) a Liceului Pedagogic — Deva. Relații se pot lua de la învățătoarea Crișan Marcela din Deva, str. Liliacului, bloc 17, sc. D, ap. 3, telefon: 22 165.

Promoția 1973 — specialitatea biologie-agricultură — a Universității din Brașov organizează întîlnirea după 10 ani de la absolvire în zilele de 25 și 26 iunie 1983. Relații se pot obține la prof. Traian Babeș, str. Serg. Boiriu N., bloc 4, sc. A, ap. 6, Rupea, telefon: 60 718.

Promoția 1973 a Liceului Pedagogic din Ploiești anunță întîlnirea sa, după 10 ani, care va avea loc în ziua de 2 iulie 1983 la Ploiești. Rugăm confirmați participarea pină la 15 iunie a.c. pe adresa: Soare Gheorghe, Valea Călugărească, județul Prahova, cod: 2040, bloc 9, ap. 19, telefon: 972/35 301.

Promoția 1953, a școlilor pedagogice de fete și băieți din Buzău anunță întîlnirea, după 30 de ani, care va avea loc în ziua de 18 iunie 1983, la Buzău. Rugăm confirmați participarea pe adresa: Răican Nicolae, Buzău, B-dul Nicolae Bălcescu, nr. 30, cod: 5100, telefon 974/33 159 sau 30 863, 13 866.

„Educatorul” — o emisiune antieducativă

Sistem la prima apariție a revistei noastre după transmisiunea, acum o lună, a anchetei T.V. intitulată „Sentențios „Educatorul”, semnate de reporterul Anca Arion. Este și principalul motiv pentru care răspundem, atît de tirziu, numeroaselor solicitări din partea cadrelor didactice de a le exprima nemulțumirea, luînd atitudine față de un act de nedreaptă știrbire a statutului educatorului-profesor.

Într-adevăr, este regretabil cînd o emisiune televizată, care și propune să discute despre educația școlară, eșuează — din lipsă de discernămint și dintr-o insuficiență cunoaștere a specificului acesteia — în grandilocvente interogații retorice, nereușind să ajungă cu investigația pînă la cauza reală a faptelor prezentate opiniei publice.

Regretabil, fiindcă o astfel de emisiune derutează, transformînd un caz într-un fenomen general, determinînd punerea sub acuzare nu numai a unei întregi categorii de educatori — cadrele didactice — ci a înseși instituției pe care o slujesc aceștia — școala; pentru că vizionarea ei a putut facilita părinților comenzi sau dezinteresaji — chiar și pentru o stăruire seară — gîndul despre vinovăția exclusivă a școlii față de deficiențele de comportament ale copiilor acestora.

Comportarea reprobabilă a celor 2—3 elevi-problemă de la o unitate de învățămînt bucureștean, repetenți, perseverenți în a conturba disciplina clasei și liniștea colectivului în care nu dorim, cu nici un chip, să se încadreze, se poate numi altfel decît delincvență? Desigur, este de datoria școlii să o prevină, să recurgă la toate mijloacele educative care pot aduce pe calea cea bună un tînar dezorientat. Dar dacă nu reușesc nici profesorii și nici părinții lui, acest lucru (oare, nu era firesc să aflăm mai multe amănunte semnificative despre acești părinți, în amîntita anchetă?), conchidem că trebuie să-l accepțăm faptul că pe o fatalitate, fără a le pedepsi copiii? Este o eroare chiar atît de mare să apelăm la organele de miliție pentru a preveni eventuale acte care ar putea tulbura și mai grav activitatea școlară? Lășind la o parte că este incredibil ca un întreg colectiv didactic — de la director pînă la diriginte — să fie total nepricteput în a educa un tîneret sîntos (contraargumentul elocvent îl oferă ceilalți elevi ai școlii, marea majoritate!) — așa cum ne-au sugerat netînspiratele întrebări și reproșurile reporteriei, adresate interlocutorilor ei. Din păcate a fost ajutat și de atitudinea unora dintre aceștia, care au confundat prestigiul unei reputeate instituții — Televiziunea Română — cu capacitatea de a decide între bine și rău a celei ce o reprezintă.

Și dacă autoarea anchetei recomanda educatorilor profesori din școala pe care și-a ales-o drept țintă a „lecției de morală”, atît de puțin pregătite din punct de vedere pedagogic, dacă, zicem, le recomanda „tact pedagogic” și înțelegere în rezolvarea anumitor cazuri de indisciplină, îi amintim că prezentarea acestora într-o emisiune televizată, urmărind de mii de cetățeni, reclamă imperios mult „tact reportericesc”. Tocmai fiindcă sînt „cazuri” bine individualizate — bineînțeles nedorite — care nu caracterizează viața școlii noastre contemporane.

VĂ INVITĂM LA UN CICLU DE DEZBATERI:

„Pentru educația ateistă a elevilor”

În cadrul ciclului de dezbateri „Pentru educația ateistă a elevilor”, organizat de redacția noastră în colaborare cu Laboratorul Interdisciplinar de Educație Materialist-Științifică din București, sub egida Comisiei municipale București pentru răspîndirea cunoștințelor cultural-științifice, dezbaterile următoare va avea loc la data de 15 iunie a.c. cu tema: „Mitul cristic: rolul misterelor pămîntului în plămîdirea mitului cristic”.

Cu acest prilej participanții sînt invitați — în măsura în care doresc — să prezinte unele aspecte ale temei puse în dezbateri. Dezbaterile are loc în sala mare de conferințe de la Casa Personalului Didactic din București, B-dul Gheorghe Gheorghiu-Dej nr. 32.

Încheind cu această dezbateri tematica ciclului pe anul 1982—1983, invităm pe participanți să pregătească propuneri de teme pentru ciclul de dezbateri pe perioada octombrie 1983 — iunie 1984.

SEMNAL

Sub egida Societății de Științe Filologice din Republica Socialistă România au apărut:

● **Limbă și literatură română** (revistă trimestrială pentru elevi), nr. 2, aprilie-iunie, București, 1983.

● **Limbă și literatură** (culegere de articole și studii pentru profesorii din învățămîntul de toate gradele, pentru învățători și studenții filologilor).

În Editura Didactică și Pedagogică a apărut recent:

● Volumul „Algebră pentru perfecționarea profesorilor”.

Prof. AUREL MANEA
 Buzău

VALERIA BACIU

Priorități pe agenda de lucru a învățămîntului băcăuan

PAȘI DECISIVI

Convorbire cu prof. LUCIAN AGACHI, inspector școlar general al județului BACĂU

ed.: Ne aflăm în pragul unui moment răsunător pentru absolvenții claselor a II-a și a X-a.

Agachi: Da, ne aflăm în perioada care precede înscrierea în treapta I a școlii, probele de verificare pentru această treaptă și examenul de admitere în treapta a II-a. Acestea sînt în momentul de față aspectele prioritare de pe agenda de lucru a învățămîntului băcăuan, aspecte care, cum e firesc de presupus, se află în momentul de față în atenția tuturor inspectoratelor școlare județene. Unde vor merge, către ce școli, către ce licee și către ce profesii își vor urma pașii acești elevi? O întrebare la care multiple răspunsuri sînt hotărâte pentru destinele individuale ale acestor copii și au adînci implicații în dezvoltarea social-economică a județului și întregii țări, pentru că în pregătirea lor de muncă pe care o realizăm aici nu gândim numai la nevoile locale.

ed.: Este vorba în fond de o perioadă de virf în activitatea de orientare școlară și profesională.

Agachi: O etapă cardinală a unui proces continuu. O etapă de finalizare a acestui proces în care se cere imperios aplicat întregul personal didactic, de la dînită și pînă la clasele terminale, și cadrele didactice (nu numai diriginții, cum se mai crede pe alocuri), toți fiind interesați în procesul de instruire și educare al elevilor. În fond, tot ceea ce se face în școală are, în ultimă instanță, un scop esențial: „pregătirea pentru viață”, adică pentru un loc anume pe care îl vor ocupa în societate, alegîndu-și o profesie bine definită, potrivită cu aptitudinile lor și cu cerințele sociale. Deci, tot ce se face pentru ei se va concretiza în ceea ce vor face în viață. „Zăzgul pentru „să vedem”, „să ne dăm” se scurtează pe zi ce trece.”

Vine un ultim moment, cînd fiecare elev urmează să hotărască: „mă duc acolo” sau „mă duc dincolo”.

ed.: Vă confrunțați în acest an, ca și în anul trecut, cu o mare generație de absolvenți.

Agachi: Județul nostru are o populație școlară numeroasă; el este, alături de municipiul București, de județele Prahova și Iași, unul dintre primele patru județe ale țării ca populație școlară.

ed.: Care dispune ca atare și de o infrastructură școlară adecvată.

Agachi: Da. Avem o rețea echilibrată de școli cu clase I—VIII, I—X și XI—XII. Prin această rețea, avem posibilitatea să pregătim elevii pentru industria construcțiilor de mașini, mecanicii de mașini și aeronautică, chimie (sînt bine cunoscute combinările petrochimice de la Prahova și chimie de la Bacău, pentru care școlile băcăuane au pregătit, de-a lungul anilor, numeroase cadre). Tot pentru chimie, pregătim cadre pentru lucrarea hirtiei la Liceul industrial din Bacău. Pentru unitățile de extracție și lucrare a petrolului sînt două licee (Moinești și la Tîrgu Ocna). De menționat că în viitorul an școlar se reia tradiția a învățămîntului din județ, cea de a pregăti forța de muncă penminerit. Pregătim, de asemenea, forța de muncă pentru prelucrarea lemnului în special pentru Combinatul de la Moinești, la liceul din localitate, iar la liceul din Letca, pentru Combinatul de la Bacău. Avem în prezent 97 de școli profil agroindustrial în mediul rural, treapta a II-a pregătind cadre la cele 14 licee agroindustriale din Hemeiș (profil mecanic), Sascut (zootehnic), Tulcea (hortiviticol). O importanță ramurii a industriei ușoare este reprezentată de liceul de la Buhuși. Cele 10 milioane de lei ale planului său anual de producție constituie o cifră edificatoare: o treime din planul de producție al urilor noastre.

ed.: Nu ați epuizat lista ramurilor de orientare.

L. Agachi: La noi, pregătirea forței de muncă are ca pondere cam următoarea ierarhie: construcția de mașini, chimie, construcții, domeniul petrolier, domeniile agroindustrial, siderurgic și minier. Ar fi trebuit să vorbim, mai la început, despre construcții, domeniu cu mari investiții atît pentru industrie cît și pentru locuințe. Avem 2 licee de construcții. Unul în municipiul Bacău și unul în municipiul George Gheorghiu-Dej. Pentru pregătirea cadrelor în diferite alte domenii, Consiliul popular județean dispune de o rețea corespunzătoare. Sînt de reamintit Liceul de matematică-fizică „George Bacovia”, Liceul de științele naturii „Vasile Alecsandri”, Liceul din municipiul George Gheorghiu-Dej, Liceul sanitar, Liceul de comerț și alimentație publică.

ed.: Cum sînt îndrumați elevii în cadrul larg al acestor posibilități?

L. Agachi: În această acțiune de amploare ne-a adus un real sprijin schimbul de experiență cu caracter republican care a avut loc în județul Hunedoara, în ultima decadă a lunii aprilie, unde s-a constituit și Comisia națională de orientare școlară și profesională. Aici am putut să observăm experiența pozitivă și valoroasă a cadrelor didactice din acest județ. În multe laturi experiența hunedoreană corespunde și cu o anumită experiență acumulată de propriul nostru județ. Comisia județeană de orientare școlară și profesională a inițiat o serie de acțiuni pentru pregătirea metodică a directorilor în probleme de orientare.

ed.: Concret cum se desfășoară acțiunea de orientare?

L. Agachi: Mai întîi se completează fișa de preinscriere care este precedată de o discuție individuală cu părinții și elevii acestora, unde li s-au dat informații și recomandări asupra școlii pentru care urmează să opteze, potrivit cu aptitudinile lor și cu posibilitățile de asimilare ale rețelei școlare. Să zicem că un anumit colectiv didactic de la o anumită școală și-a propus să orienteze un număr de elevi către profesia de petrolist. Ei trebuie să aibă în vedere dacă aceștia corespund cerințelor fiziologice și psihologice solicitate de profesie, condițiilor în care se desfășoară ea. Noi am fixat pentru ziua de 5 iunie o activitate complexă la nivelul liceelor unde vor fi prezentate sălile de clasă, atelierele, laboratoarele, cabinetele, baza sportivă, internatul, cantina, rezultatele și performanțele obținute de elevii școlii, felul în care s-au integrat absolvenții în producție, perspectivele lor profesionale. Este o zi pe care am numit-o „ziua porților deschise”, acțiune care practic nu se va putea încheia într-o singură zi și va continua în săptămîna ce urmează.

ed.: În cazul în care nu există concordanță între opțiunile elevilor și cifrele planului de școlarizare...

L. Agachi: O concordanță deplină nu se poate realiza. Tocmai de aceea sînt în prealabil sondate opțiunile elevilor. Obligația noastră este să reducem la minimum disproporția dintre numărul candidaților și capacitatea liceelor de a-i primi, astfel încît întreg potențialul de forță de muncă să fie cît mai bine valorificat. La nivelul inspectoratului sînt centralizate opțiunile elevilor pe licee și pentru a repara diferența în plus sau în minus trimitem înspre școli recomandări de reorientare de la licee suprasolicitate către licee deficitare în candidați.

ed.: Urmează completarea definitivă a fișei de înscriere.

L. Agachi: Fișa tip și normele de admitere în treapta I și a II-a, legislația în vigoare, au fost prezentate și discutate cu directorii din școli care, la rîndul lor, au primit sarcina să le facă binecunoscute atît cadrelor didactice cît și elevilor și părinților.

Vom realiza centralizarea înscrierii prin directorii de școli, la 20 iunie, ocazie cu

care se vor da aprobări și pentru înscrierea în alte județe. Începem de la această dată pentru că la anumite tipuri de licee se dau probele de verificare. Dar dacă pe parcurs vor fi solicitări de retragere de la liceele unde sînt mulți candidați pentru înscrierea la liceele cu mai puțini candidați, vom face noi înscrieri, tot în mod centralizat și tot prin directorii de școli. Este o acțiune de

mare amploare pentru că anul acesta la noi în județ vor absolvi clasa a VIII-a aproape 16 mii de elevi și trebuie să subliniez că toată această acțiune se desfășoară sub îndrumarea directă și cu sprijinul efectiv al organelor locale de partid și în colaborare cu unitățile economice interesate.

OCTAVIAN BUZESCU

Cunoașterea elevului — premisă hotărîtoare

evidență sectoarele de activitate cu pondere în economia națională, unde este nevoie de forță de muncă.

Profesorii din liceu au constatat, ceea ce și literatura de specialitate confirmă, că este o strînsă corelație între succesul școlar și stabilirea intereselor, a opțiunilor profesionale.

Astfel, urmărirea activității elevilor în cadrul orelor de curs, a rezultatelor lor, s-a completat cu participarea la cercurile „Miini îndeminate”, „Clubul curioșilor”, „Cercul de timpărie” la clasele I—VIII sau „Cercul uzinal”, „Cercul de electrotehnică”, „Cercul de fizică”, de matematică, de limbă și literatură română, „Cercușul literar” la clasele IX—XII. În vederea antrenării elevilor în aceste cercuri considerăm că este foarte bine ca la începutul anului școlar elevii care intră într-un ciclu școlar să asiste la ședințele unor cercuri și, numai după o analiză a intereselor și aptitudinilor lor să opteze pentru participarea permanentă la unul din cercuri.

În activitățile educative profesorii-diriginți organizează dezbateri pe teme de orientare școlară și profesională, aceste ore fiind adevărate investigații pentru profesori în cunoașterea elevilor. Iată cîteva asemenea dezbateri: „Să pătrundem în tainele unor meserii”, „Integrarea socio-profesională a tinerii generații”, „Obiective noi pe harta țării”, „Prejudiciile în alegerea profesiei”, „Comanda socială — ghid de primă importanță în alegerea meseriei”.

Vizitarea unor întreprinderi mari ca Autobuzul, Uzinele de Reparații București, Întreprinderea Tehnică Medicală, Danubiana a constituit un schimb de opinii între diriginți și elevi. Întîlnirile cu specialiștii de înaltă calificare sau cu absolvenții Liceului „George Șincai” angajați în producție au contribuit la descoperirea și autodescoperirea unor interese și uneori au devenit elemente de atracție spre o profesie sau alta.

În această muncă dusă cu multă responsabilitate de profesorii școlii, de un real folos este familia. S-au înregistrat succese remarcabile ale copiilor în munca de învățatură atunci cînd au avut alături familia.

Dar valoarea acestor acțiuni este mai mare atunci cînd familia participă efectiv la aceste acțiuni, comunică cu diriginții și colectivul de profesori, contribuind la cunoașterea reciprocă a unor trăsături ale copilului, colaborează în aplicarea unor măsuri care au ca scop o bună orientare școlară și profesională.

Sub conducerea Comisiei de orientare școlară și profesională, diriginții din Liceul „George Șincai” au manifestat permanent preocuparea pentru perfecționarea muncii de cunoaștere a elevilor, în vederea unei corecte orientări școlare și profesionale. În acest scop am înființat în școală un cabinet metodic, care pune la dispoziția cadrelor didactice o bogată documentație tematică.

Biblioteca școlii a organizat o expoziție cu cele mai adevărate volume legate de această problemă, însoțită de o listă cu noutăți bibliografice.

Preocupată de afirmarea spiritului creator al profesorilor-diriginți, școala a jalonat drumul și a creat cadrul de investigație a celor mai potrivite mijloace care să formeze deplină și liberă dezvoltare a personalității copiilor, de integrare socială și orientare profesională a absolvenților clasei a VIII-a, a X-a și a XII-a către ramura productivă a industriei constructoare de mașini.

Prof. STELIANA BUJIN
Liceul „George Șincai” din București

SCHIMBUL DE EXPERIENȚĂ DE LA DEVA

Orientarea școlară și profesională a elevilor

În ziua de 22 aprilie 1983, a avut loc la Deva un amplu și util schimb de experiență pe țară cu tema: „Preocuparea asiliiilor de conducere, a organelor și organizațiilor sindicale din licee, școlii profesionale și școlii generale pentru buna organizare și desfășurare a practicii în producție, pentru orientarea școlară și profesională a elevilor în vederea asigurării forței de muncă necesare județului”. Organizat de Uniunea Sindicatelor din învățămînt, Știință și Cultură și Ministerul Educației și Învățămîntului, cu contribuția, de gazde, a Inspectoratului școlar al județului Hunedoara, Comisiei pentru activitatea sindicatelor din învățămînt și Casei Personalității Didactice județene, schimbul de experiență a intrunit pe toți inspectorii școlari generali, din țară, președinții conșilor pentru activitatea sindicatelor din învățămînt, membrii Comisiei centrale de orientare școlară și profesională, reprezentanții ai direcțiilor de învățămînt din unele ministere economice, directorii și președinții de sindicat din școli generale, școli industriale și școli profesionale din județul Hunedoara. Această importantă manifestare a fost onorată de prezența

tovarășilor: Radu Bălan, prim-secretar al Comitetului județean al P.C.R. Hunedoara, Maria Mitrofan, secretar al Comitetului județean al P.C.R. Hunedoara, Rada Mocanu, adjunct al ministrului educației și învățămîntului, Iosif Tripsa, secretar de stat în Ministerul Educației și Învățămîntului, și Dobrița Tîgăran, președintă a Comitetului Uniunii Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură.

Într-o succintă, dar extrem de documentată expunere, tovarășul Radu Bălan a prezentat realizările și situația economico-socială a județului Hunedoara, arătînd în același timp eforturile care se fac în domeniul învățămîntului pentru pregătirea uriașei forțe de muncă de care județul are atîta nevoie.

Luînd apoi cuvîntul, tovarășul Iosif Tripsa a prezentat, pe larg, sarcinile ce revin tuturor unităților de învățămînt din țară, în lumina documentelor Conferinței Naționale a partidului din decembrie 1982, referitoare la pregătirea forței de muncă în toate domeniile de activitate și a desprins concluziile cu privire la muncă de îndrumare și control pentru buna organizare a practicii în producție

și pentru orientarea școlară și profesională a elevilor.

Inspectorul general al Inspectoratului școlar al județului Hunedoara, conf. univ. Nicolae Andronache, a prezentat referatul „Din experiența județului Hunedoara în conceperea și organizarea acțiunilor de orientare școlară și profesională”, referat care a fost întregit de un film documentar pe aceeași temă.

Cei prezenți în sală la schimbul de experiență au vizitat apoi locurile de muncă unde elevii își desfășoară activitatea productivă — Termocentrala Mintia și Întreprinderea de Materiale de Construcții din Bircea — purtîndu-se un dialog viu pe tema colaborării fructuoase dintre școală și întreprindere.

În cadrul schimbului de experiență, o bună impresie a lăsat participanților vizitarea cabinetelor, laboratoarelor, atelierelor, precum și a unei mine-școală de la liceele nr. 1 și nr. 4 din Deva, unități de învățămînt cu o bogată bază materială, realizată în primul rînd prin autodotare. Cei prezenți au mai vizitat o cuprinzătoare expoziție cu produse realizate de elevi (deschisă la Liceul industrial nr. 4), înfățișînd valorificarea resurselor locale prin ateliere-școală.

Schimbul de experiență hunedorean, extrem de oportun și de util, prin bogăția impresiilor și învățămîntelor culese, a constituit pentru toți participanții un moment de referință, acum, cînd ne apropiem de finalul acestui an școlar și

cînd o nouă generație de elevi este chemată să opteze pentru alegerea drumului de urmat în școală și, implicit, în viață.

În seara premergătoare acestei valoroase manifestări, tot la Deva, sub președinția tovarășei ministru adjunct Rada Mocanu, s-a întrunit Comisia centrală de orientare școlară și profesională care a dezbătut și aprobat sarcinile concrete, de mare răspundere, ce revin acestui important for.

★
Ideile schimbului de experiență de la Deva au fost însușite de participanți și materializate în acțiuni și inițiative concrete în toate județele țării. În prezenta apariției revistei noastre aflăm, de pildă, că în județul-gazdă (Hunedoara) s-au întreprins următoarele: instruirea diriginților din școlile din județ în legătură cu preinscrierea elevilor în treapta I; în toate școlile din județ s-au ținut „șfaturi de orientare școlară și profesională”, în care cadrele didactice s-au întîlnit cu părinții elevilor; directorii din toate liceele județului au participat la o instruire în legătură cu „Ziua liceului” care se organizează duminică, 22 mai a.c.; în cadrul fazei județene a Simpozionului „Creativitate și eficiență în învățămînt” (desfășurate la 19 mai a.c.), un rol central l-a avut orientarea școlară și profesională; în ziarul local „Drumul socialismului”, a fost publicat Planul de școlarizare pentru treapta I a liceelor hunedorene.

R. DIMITRIE

Obiectivele activităților finale

Leția diferențiată de matematică

Pentru sporirea eficienței lecțiilor de sinteză și recapitulare, Inspectoratul școlar a stabilit, încă din septembrie 1982, în cadrul consfățirilor anuale, câteva direcții și modalități de acțiune, redate și adăugate prin schimburi de experiență, pe grupe de școli, la filialele Casei Personalului Didactic și în cercurile pedagogice ale învățătorilor. Astfel, prin egalizarea materiei pe întregul an școlar, la fiecare disciplină și clasă, s-a rezervat un număr corespunzător de ore de recapitulare finală, urmărindu-se prin îndrumare și control sistematic — din partea consfățirilor de conducere din școli și a inspectorilor școlari — parcurgerea ritmică și temeinică a fiecărei lecții.

În acțiunile metodice din trimestrul al III-lea s-a stabilit tematica lecțiilor de recapitulare care necesită reșterea cunoștințelor în baza unor criterii determinate de logica cunoașterii. Cele mai bune variante vor fi popularizate prin bazele Casei Personalului Didactic.

În proiectarea temelor lecțiilor de recapitulare se urmărește realizarea interdisciplinarității cu efecte sintetizatoare, elevii fiind determinați să utilizeze informații din mai multe discipline, esențializate și restructurate pe baza unor corelații la care ajung prin învățarea operațională și creativă, predominantă în această perioadă a anului școlar. În vederea realizării acestor obiective, interacțiunea învățător-elev este bine să se realizeze prin dialog frontal și liber (dezbateri) prin munca personală a elevului, directă, independentă. O atenție deosebită a vor acorda învățătorii selecției materialului didactic și al celorlalte mijloace de învățământ, deoarece, în cazul sistematizării, observarea se va surveni pe aspectele care și generalizarea bazate pe reamintire, care, la vîrsta școlară mică, este mai ușor de realizat decât reproducerea. Selecția riguroasă, cu asigurarea calității cantității optime a mijloacelor de învățământ, utilizate în scopul restabilirii cunoștințelor, poate determina elemente de noutate, menite să stimuleze interesul elevilor.

Este necesar ca lecțiile de recapitulare finală să se desfășoare în laboratoare, cabinete, în unități agricole și industriale din teritoriu, prin excursii care să favorizeze elementul de noutate, consolidat și sistematizând cunoștințele dobândite la diferite discipline de învățământ.

Învățătorii județului nostru vor expun-

menta în acest an pregătirea recapitulării finale prin repetarea a două-trei aspecte la fiecare lecție curentă din trimestrul al III-lea, elevii fiind examinați din materia de recapitulat, acțiune finalizată cu o lucrare scrisă care va cuprinde 10-12 întrebări din cele pregătite de elevi. Nota obținută va intra în calculul mediei pe ultimul trimestru.

Recapitularea finală este perioada în care învățătorii vor fi preocupați de antrenarea elevilor cu rezultate slabe la învățătură prin solicitări și încurajări care să asigure dobîndirea necesarului minim de cunoștințe la nivelul baremelor pentru învățămîntul primar stabilite de Ministerul Educației și Învățămîntului.

În această etapă de sfîrșit a anului școlar, pentru formarea deprinderilor de muncă intelectuală nu se va renunța la tema pentru acasă care cuprinde recomandări bibliografice pentru întregirea cunoștințelor și satisfacerea interesului, curiozității elevului în domeniul respectiv, colectarea unor materiale pentru albume, ierbare, citate din reviste, alte surse de informare.

În atenția noastră stă, de asemenea, evaluarea randamentului școlar în lecția de recapitulare finală, prin chestionare care să evidențieze și individuală, prin intermediul învățătorilor școlii, al celor practice și al profesorilor de cunoștințe, notele acordate în această perioadă reflectînd nivelul cunoștințelor și competențele dobîndite de elevi încă din anul școlar.

În atenția noastră stă și învățătorii care desfășoară activitate simultană cu două sau mai multe clase și apreciază în această etapă modalitățile de utilizare a activității independente pentru realizarea obiectivelor recapitulării finale, cu stabilirea corectă a planurilor de lecție pentru fiecare temă recapitulativă.

Perioada recapitulării finale presupune și evaluarea progresului de învățare, cîntărea sumelor care urmărește obținerea unor date despre stările cumulative ale progresului de învățare, desore călătoria sa eficientă școlară. În cazul fiecărei lecții anterioare activității didactice va sugera posibilități de ameliorare, de remediere, de autoperfecționare continuă, evidențind gradul de eficiență față de sine înșși.

Prof. OLGA DUTU
Inspector școlar general
al județului Constanța

Predăm la clasa a IV-a și ne-am propus să organizăm lecțiile de recapitulare finală într-o dublă structurare (cum de altfel indică și îndrumătorul): a) lecții de sinteză și fixare a cunoștințelor legate de operații cu numere; b) lecții în care se rezolvă probleme grupate pe preocupări din practica vieții.

În sistematizarea și fixarea cunoștințelor organizăm lecțiile sub formă de joc, antrenînd elevii în rezolvarea și compunerea problemelor pe teme date (legate de viața de școlari, de jocurile acestora, de viața în familie, de activitatea oamenilor), precum și combinarea problemelor care cuprind aspecte din mai multe domenii de activitate. În recapitulare urmărim aplicarea tuturor cunoștințelor dobîndite la matematică în timpul anului școlar și antrenarea elevilor cu posibilități intelectuale deosebite.

Aceste lecții le desfășurăm pe bază de scheme și planuri, cu ajutorul planșelor recapitulative și al testelor, acordînd o atenție deosebită activității diferențiate cu elevii.

Sala specializată din școala noastră ne permite să concepem lecțiile de recapitulare și sinteză, folosind cele șase tăblițe de pe pereții laterali și mobilierul modular. În activitatea independentă, individuală și în grup, în alcătuirea grupelor și a celorlalte forme de activitate, ținem seama de obiectivele instructiv-educative specifice, urmărindu-le pe fiecare temă. Astfel, la unele lecții folosim o grupare omogenă a elevilor, pentru organizarea activității după posibilitățile acestora. În altele, realizăm o grupare eterogenă a clasei. Respectînd programa, diferențiem formele de lucru, bazîndu-ne pe nivelele de dezvoltare a elevilor. Folosim fișele de lucru și lucrările date unei anumite grupe, care pot fi efectuate și de o altă grupă sau de un singur elev. De asemenea, lucrăm cu fișe cu conținut comun și cu sarcini unice.

În sala specializată pentru predarea matematicii scriem pe tablă planul de recapitulare după care se desfășoară activitatea frontală care are ca scop actualizarea unor reguli sau definiții necesare utilizării algoritmului sau a exersării deprinderilor de calcul. Din discuțiile purtate frontal vom descoperi lacunele din pregătire, iar activitățile desfășurate pe grupe permit ca elevii — cu unele curențe în pregătire — să lucreze sub îndrumarea noastră la tablă, rezolvînd exerciții simple, apoi mai complicate. Corectarea o realizăm singur prin citirea rezultatelor. Celalți elevi vor primi o altă sarcină scrisă pe fișă sau pe tabla de sinteză, care le permite celor cu ritm lent să lucreze, expunînd modul de lucru la tablă. Nu vom exclude posibilitatea de a da și acestor elevi sarcini mai dificile.

În funcție de cerințele formulate, într-o lecție de sinteză și fixare a cunoștințelor privind operațiile cu numere, ne-am pro-

pus următoarele obiective: consolidarea regulilor de calcul, învățarea operațiilor cu numere naturale, proprietățile operațiilor, sistematizarea cunoștințelor privind ordinea operațiilor și aplicarea cunoștințelor în exerciții și probleme; dezvoltarea flexibilității gândirii, a atenției, memoriei și spiritului de observație; înțelegerea de către fiecare elev a necesității aplicării matematicii în diferite domenii de activitate.

Lecția va începe cu jocul „Lanțul” prin care se urmărește dezvoltarea calculului mintal, a atenției și a spiritului de observație. Se completează exercițiul: $80 \times 4 = ?$; rezultatul e folosit la exercițiul următor: $? - 70 = ?$; apoi, îi solicităm pe elevi ca, folosind proprietățile adunării cu numere naturale, să efectueze:

a) $1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8 + 9 = ?$; b) $1 + 2 + 3 + 4 + \dots + 99 = ?$; c) $1 + 2 + 3 + 4 + \dots + 997 + 998 + 999 = ?$

Sarcinile formulate sînt scrise pe planșe expuse pe fiecare tăbliță, urmînd să fie rezolvate de elevii cu un ritm mai rapid de lucru și o mobilitate mai mare în gîndire. Cine termină exercițiile de pe tăbliță le rezolvă pe cele de pe tabla mare. Vom da șiruri de numere naturale 1; 3; 9; 27. Să se afle al zecelea termen din șir (elevii vor sesiza relația dintre numere — înmulțire).

Pentru alți elevi am pregătit următoarele exerciții:

$[81 + (31 - 27)] : 5 - 17 = ?$; $17 - [81 + (31 - 27)] : 5 = ?$

Activitate frontală. Pentru deconectarea elevilor după acest efort le propunem să rezolve oral următoarea problemă: „O gospodină cumpără un caș. Pe un taler se pune cașul, iar pe celălalt se așează trel greutăți după cum urmează: 2 kg.; 500 gr. și 200 gr. Cît cîntărește cașul?”

După aceea vom desfășura activitatea la tăblițe. Elevii vor rezolva următoarele exerciții: $15,8 \text{ km} + 10,2 \text{ dm} + 521 \text{ m} = ?$; $2,7 \text{ kg} + 527 \text{ cg} + 148,56 \text{ gr} = ?$; după ce, pe rînd, elevii au răspuns, vom face un bilanț al activității, notînd punctajul final al fiecărei grupe.

Acum, la finalizarea activității cu elevii claselor a IV-a sîntem preocupate să desfășurăm aceste lecții, concentrîndu-ne atenția asupra eliminării unor curențe care mai există în pregătirea elevilor noștri, în organizarea stilului lor de lucru și în cultivarea voinței și a interesului pentru muncă, în vederea integrării cu succes în clasa a V-a.

Inv. EMILIA BURZ
Inv. VOICHIȚA CHIMA
Școala nr. 4 din Bistrița,
Județul Bistrița-Năsăud

Pledoarie pentru exercițiul de sinteză

Există, an de an, tot mai multă preocupare pentru prezăvătarea elevilor în vederea susținerii probelor de verificare pentru înscrierea în treapta I de liceu. Practica a demonstrat faptul că elevii și părinții, deopotrivă, sînt tentați să prețindă gata efectuate comentariile textelor literare din manualul de clasă a VIII-a. Atunci cînd profesorul este conștient de menirea sa și nu răspunde acestei presiuni, soluția, socotită salvatoare de către elevi, rămîne copierea comentariilor din revista „Limba și literatura română” sau din alte surse.

Nu este în intenția noastră de a minimaliza rolul articolelor din această publicație sau știința lor științifică, ne lărgim recomandîndu-le ca material bibliografic elevilor.

Profesorul de limba și literatura română îi revine sarcina de a-i face pe elevi să pătrundă sensul textului, să sesizeze în ce constă originalitatea „scriiturii” și nu aceea de a le oferi modele unice și intangibile de comentarii literare.

Am îndrăzni să propunem o variantă a unui astfel de exercițiu de sinteză pentru a convinge pe oricine de posibilitățile pe care le oferă pentru buna pregătire a elevilor și pentru o apreciere cît mai obiectivă a cunoștințelor.

Iată exemplul nostru. Se dă textul: „Dobrogea, așa cum am cunoscut-o la început, era o țară a morilor de vînt, unele din cele mai stranii construcții ce s-au văzut vreodată pe fața pămîntului. Ciudățenia lor venea din faptul că, avînd înfățișarea unor case, aparținînd pămîntului prin temelii trănice, erau în același timp înzestrate cu uriașe aripi. Poate că numai în îndepărtate ere preistorice, cînd unele reptile s-au înălțat în cer, se vor mai fi văzut atari ciudățenii. Și, de fiecare dată, le adresăm un salut, din lunga umbră a unui erou literar, ce de atîta vreme nu conține să tulbure omenirea.”

- Sarcini:
1. Recunoașteți autorul operei din care este extras fragmentul;
 2. Analiza sintactică a frazelor sau a unei fraze (textul);
 3. Analiza sintactică și morfologică a cuvintelor subliniate;
 4. Explicați semnele de punctuație și ortografie din primul alineat;
 5. Dați sinonimele cuvintelor stranii și conțineți și folosiți-le în propoziții sau fraze;
 6. Precizați de ce cuvintele erou, eră, se scriu cu e inițial;
 7. Arătați care este sensul verbului venea. Folosiți-l apoi cu alte sensuri, dovedind astfel că poate fi un cuvînt polisemantic;
 8. Găsiți cuvintele derivate cu prefixe, din textul dat, și arătați structura lor morfologică;
 9. Comentați textul dat.

Evident că numărul de sarcini poate fi mai mic decît cel dat de noi sau pot fi formulate și altele, pornind de la ace-

lău text. În anul școlar, am mai sugera elevii:

- a) Folositi cuvîntul erou din text unei clase cu omenia;
 - b) Arătați cuvintele compuse și precizați procedeele de compunere;
 - c) Formulați fraze în care conjucția să aibă funcția subordonată subiectivă, predicativă și atributivă sau alte feluri de subordonate.
- Indiferent de numărul de sarcini formulate, este necesar să fie diverse, iar cerințele de a comenta textul dat nu trebuie să lipsească. Deoarece rezolvarea acestora din urmă va pune în valoare și posibilitățile de exprimare ale elevilor, de a comenta un fragment dintr-un text cunoscut, capacitățile lor de a realiza conexiuni fragmentare, sentimentale autonome, dar și modalitățile artistice folosite. Elevii, care au formată deprinderea de a analiza un comentariu și un text, vor putea observa că Eroii se referă la una din tăbălele Dobrogei, care-i conferă acestui text o frumusețe, tulburătoare, sau că este prezentă hiperbola ca modalitate de exprimare a grandiozității și de includere a amănuntului în circuitul universal.

Vor evidenția, de asemenea, puterea de sugestie a noliștatelor și întreprinderii planului terestru cu cel al înălțimilor sau patetismul, aproape liric, al discursului artistic. De fapt, chiar și răspunsurile date la unele sarcini rezolvate anterior pot fi folosite în susținerea unor idei din comentariul pe care elevii îl vor alcătui.

Prof. ION POPA
Școala nr. 3 din Caracal, Județul ON

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Articole din periodice

Agăbița, Maria — Analiza gramaticală — o modalitate de recapitulare (clasa a IV-a). În: Tribuna școlii nr. 238, 17 aprilie 1982, p. 4.

Alacu, Viorel — Lecțiile de sinteză. În: Studierea literaturii române în liceu. București: E.D.P., 1977, p. 70-75.

Bălan, Dorena — Exerciții recapitulative la lecțiile de limba română. În: Tribuna școlii nr. 239 22 mai 1982, p. 4.

Cărbuzaru, V.; **Cărbuzaru, C.** — Posibilitățile fixării noțiunilor de geometrie prin lecțiile de recapitulare. În: Revista de pedagogie, an XXIX, nr. 8, 1981, p. 25-28.

Chirică, Livia — Lecția de recapitulare prin învățarea în grup (istorie). În: Tribuna școlii nr. 125, 5 ianuarie 1977, p. 1-2.

Ciupercă, N.; **Săvuc, A.**; **Stoica, M.** — Lecții de recapitulare prin lucrări de laborator. În: Buletin de informare și documentare, nr. 19-20, Botoșani, Casa Personalului Didactic, 1981, p. 36-39.

Curumelia, Viorela — **Tătăna** — Tratat de diferențiată prin lecțiile de recapitulare orientată (chimie). În: Revista de pedagogie, an XXXI, nr. 5, mai 1982, p. 55-56.

Croșă, C-tin — Dezvoltarea unor probleme privind pozițiile relative ale punctelor, dreptelor, planșelor în spațiu (lecție recapitulativă). În: Revista de pedagogie, an XXXII, nr. 2, februarie 1983, p. 41-44.

Crețu, Elvira — Recapitularea și sistematizarea materiei în clasele I-IV. În: Revista de pedagogie, an XXXI, nr. 3, 1982, p. 43-45.

Găvănea, Al. — Lecția de recapitulare în condițiile învățămîntului modern. În: Revista de pedagogie, an XXIX, nr. 11, noiembrie 1980, p. 20-22.

Girmacea, Cornelia — Lecția de recapitulare finală. În: Tribuna școlii, nr. 216, 14 iunie, 1980, p. 3.

Hănsă, George — Metode active în recapitularea finală la matematică. În: Buletin de informare și documentare, nr. 73, Constanța, Casa Personalului Didactic, 1981, p. 13-17.

Lupu, Viorela; **Preoteasa, Demetra** — Modalități de realizare a recapitulării la tema: Compușii hidroxilici. În: Revista de pedagogie, an XXIX, nr. 11, noiembrie 1980, p. 28-31.

Maroș, Vladimir — Lecțiile de recapitu-

lare la literatura română în gimnaziu. În: Buletin de informare și documentare, nr. 2, Buzău, Casa Personalului Didactic, 1982, p. 10-14.

Meacă, Lucia — Recapitulare: starea solidă și starea lichidă. În: Buletin de informare și documentare, nr. 7, Reșița, Casa Personalului Didactic, 1982, p. 6-10.

Neagu, Marin — Recapitularea finală — caracterul aplicativ al cunoștințelor de limba română. În: Tribuna școlii, nr. 264, 16 iunie, 1979, p. 5.

Onofraș, Eugen — Recapitularea finală la matematică în clasa a XI-a. În: Revista de pedagogie, an XXXI, nr. 5, mai, 1982, p. 48-49.

Pantelică, A. — Corelația: informație-sistematizare. În: Tribuna școlii, nr. 191, 13 mai, 1978, p. 4.

Pantea, M. — Ore de recapitulare finală. În: Învățămîntul liceal și tehnic profesional, an XXVI, nr. 4, aprilie, 1977, p. 7-8.

Popescu, Pelaghia — Modalități de recapitulare finală. În: Revista de pedagogie an XXXI, nr. 5 mai, 1982, p. 45-46.

Radu, Ionîță; **Cazangiu, Rodica** — Învățarea matematicii prin lucru în grup. În: Revista de pedagogie, an XXXI, nr. 1, ianuarie 1982, p. 28-30.

Roman, Ioan, C. — Specificul lecțiilor de recapitulare în învățămîntul școlar. În: Revista de pedagogie, an XXXI nr. 5, mai, 1982, p. 52-54.

Sebe, Elena — Obiective operaționale în lecția de recapitulare la fizică. În: Revista de pedagogie, an XXXI, nr. 5, mai 1982, p. 50-52.

Tăbălaru, Rebeca — Proiect de tehnologie educțională (chimie). În: Buletin de informare și documentare, nr. 19-20, Botoșani Casa Personalului Didactic, 1981, p. 16-18.

Tîtoiu, Ion — Integrarea tehnologiei diactice moderne în lecția de recapitulare finală la matematică. În: Buletin de informare și documentare, nr. 73, Constanța, Casa Personalului Didactic, 1981, p. 1-12.

Voinea, Ilie — Cunoașterea tematică și sistematică, repere primordiale în orele de recapitulare finală la limba română. În: Buletin de informare și documentare, nr. 2, Buzău, Casa Personalului Didactic, 1982, p. 1-10.

Prof. VIORICA VEZETEU
Instructor — Casa Personalului Didactic Satu-Mare

Combaterea greșelilor de exprimare și scriere

Un rol însemnat în combaterea erorilor care apar în exprimarea orală și scrisă a elevilor îl au exercițiile create de profesor (învățător), în urma corectării, inventarierii și ierarhizării abaterilor mai frecvente de la normele limbii literare actuale. Este un fapt cunoscut că așa-zisele „greșeli tipice” variază în funcție de vârsta copiilor, de mediul socio-cultural, de zona geografică etc. Rezultă de aici necesitatea ca profesorul să creeze uneori el însuși exerciții menite să ducă la eliminarea greșelilor, având grijă ca faptele de limbă să fie exersate în contexte situaționale identice sau similare cu cele care favorizează exprimarea incorectă.

Observând, de pildă, că postpunerea subiectului (mai ales a celui multiplu) este un factor favorizant al dezacordului cu predicatul, le-am dat elevilor un exercițiu, cerându-le să înlocuiască infinitivele cu modurile și timpurile indicate, ca în exemplele: „În clasă (a intra — indic. perf. compus) Dan și Radu. La adunare (a asista — indic. viitor) dirigintele și directorul”. Pentru a combate acordul prin atracție, i-am obișnuit pe elevi să raporteze întotdeauna predicatul la subiect și am creat exerciții de perspicacitate („Sesizați greșeala!”), folosind exemple selectate din caietele de teme. Discutând o frază ca „Mingea cade pe pantalonii musafirului, care avea culoarea oului de rață”, elevii au înțeles că, punând la predicatul „avea” întrebarea subiectului, s-ar fi putut evita nu numai dezacordul, ci și consecințele mai grave ale acestuia: denaturarea sensului frazei și umorul involuntar.

Folosirea greșită a pronumelui relativ „care” (în construcții de tipul „cartea care am citit-o”, „măsurile care le-am luat”) trebuie combătută încă din prima clasă a gimnaziului (sau chiar mai devreme), deși abia în clasa a VIII-a se studiază relațiile și subordonata atributivă. Iată câteva modele de exerciții care s-au dovedit a fi accesibile și eficiente în același timp:

1. Formați fraze din propozițiile date, folosind elementul de legătură „care” sau „pe care” a) Citește cartea. Mi-ai dat-o tu. b) Vin colegii. Mă vor ajuta.

2. Suprimați forma incorectă: „Iată temele (care, pe care) le-am scris. I-a multumit medicului (pe care, care) l-a salvat”.

3. Unde este greșeala? „Povestește filmul care l-ai văzut. Pomii pe care l-ai sădit sint mari, iar florile care le-ai plantat sint frumoase”.

În clasa a VII-a, astfel de exerciții trebuie reluate, însă profesorul va formula cerințe noi, în concordanță cu materia predată (de obicei, găsirea formei potrivite și motivarea alegerii făcute), ca în exemplele: „Fac temele... sint mai grele („care” — subiect). Mașinile... le-am

văzut erau noi („pe care” — compl. direct)”.

Greșelile punctuației duc uneori la alterarea gravă a sensului comunicării. Exemple: „Nică voia să meargă cu vărul lui Ion la scaldat”. „Dan se îndreaptă spre casa prietenului lui Ursan”. Punind în discuție astfel de exemple, elevii au sesizat ușor greșeala și au descoperit ei înșiși remediile: folosirea virgulei în cazul apozitiilor (Ion, Ursan) și înlocuirea pronumelui „lui” cu posesivul „său”, procedeu eficient, menit să înlăture definitiv echivocul.

Neizolarea prin virgulă a atributivei explicative provoacă, de asemenea, denaturarea sensului frazei, ca în exemplul: „O iubesc pe mama care este o ființă blândă”. Deoarece acest tip de greșeală se întâlnește des în compunerile elevilor, am folosit un exercițiu problematizat, dînd spre copiere câteva fraze, scrise de cite două ori: o dată fără virgulă înaintea atributivei, iar a doua oară cu virgulă. Atrăgînd atenția și asupra rolului intonației, am cerut copiilor să observe deosebiri radicale de sens. Exemple:

1. a) Copiii care nu au înțeles au tăcut.
b) Copiii, care nu au înțeles, au tăcut.
2. a) Ne-a vizitat unchiul nostru care este inginer.
b) Ne-a vizitat unchiul nostru, care este inginer.

O gravă greșeală de exprimare este și utilizarea inadecvată a timpurilor verbului în narrațiune. Pentru a elimina confuzia perfect simplu — mai mult ca perfect, prezentă într-un context ca „Veni la noi și ne mulțumise”, am alcătuit scurte narrațiuni, cerîndu-le elevilor să înlocuiască perfectul compus cu unul dintre cele două timpuri amintite, după caz. Iată începutul unei astfel de narrațiuni: „Dinu a ieșit repede din casă. Cînd a ajuns la școală, și-a amintit că a uitat să incuie ușa. Colegul său de bancă i-a spus că și el a pătit la fel cu citeva zile în urmă”. Elevii au explicat de ce verbele „a uita” și „a păti” trebuie puse la mai mult ca perfect, iar celelalte la perfectul simplu, valorificînd practic cunoștințele teoretice referitoare la cele două timpuri.

Formele incorecte, populare și regionale („scrim”, „spui”, „ieie”, „deie”, „lese”, „ceilanți” s.a.) au făcut și ele obiectul unor discuții și exerciții speciale: „I-am spus să... cartea (a lua); Ea trebuie să... teză (a da); Nu vrea să... nimic (a spune)”; Practic, pentru orice tip de greșeală (fie ea de lexic, de topică, de punctuație etc.), profesorul are posibilitatea să creeze exerciții adecvate, care să contribuie la îmbunătățirea exprimării elevilor.

Prof. MIHAIL ROBU
Școala nr. 7 din Iași

Cultivarea talentului — muncă de durată și răbdare

Diferențierea și individualizarea activității didactice impun atît sprijinirea activă a elevilor care manifestă rămîineri în urmă, cit și cultivarea, cu grijă, a talentelor și a calităților deosebite cu care sint dotați unii dintre elevi. Este, însă, necesară o muncă susținută, continuă, variată și atractivă care să ofere posibilitatea afirmării talentelor și disponibilităților reale ale copiilor. Mă voi referi la unele rezultate obținute cu ajutorul lecturii suplimentare.

Lectura suplimentară recomandată de programa de limba română a claselor I—IV introduce pe elevi în universul operei literare, respectînd nivelul de accesibilitate specific vârstei. Bine dirijată de către învățător, lectura suplimentară va dezvolta elevilor gustul pentru citit, le va satisface interesul pentru cunoașterea vieții, a oamenilor și a faptelor lor, le va educa sentimentele estetice.

Atitudinea de incurajare a ideilor îndrăznețe pe care elevii le pot emite în discuțiile pe marginea povestirilor sau în compunerile lor, va ajuta dezvoltarea imaginației copiilor. Învățătorul care are răbdarea de a-l asculta și îndruma fără să considere că elevii „trebuie să gîndească”, în mod obligatoriu, așa cum gîndește el, va reuși să promoveze creativitatea copiilor.

Trecînd în clasele gimnaziale, programa școlară creează premisele unei depline dezvoltări intelectuale, unei cunoașteri mai largi a universului literar și unui studiu aprofundat al limbii în toate nuanțele ei.

Preluînd o clasă la care toate decideratele fuseseră atinse de învățătoare, am încercat să găsesc germinii talentului literar. Prin asistențe repetate la ore și prin efectuarea citorva lecții cu elevii încă din clasa a IV-a, reușisem să-i cunosc în general și eram nerăbdătoare să le urmăresc și să le îndrum evoluția. Din primul trimestru am captat interesul majorității elevilor pentru lectura literară. Avînd bine pus la punct cititul și scrisul, începînd cu trimestrul al II-lea, elevii încearcă comentarii pe textul literar, iar la orele de compoziție veniu totdeauna cu idei îndrăznețe și originale. La o compunere liberă despre mama, unsprezece dintre ei au realizat lucrarea în versuri. Am fost nevoită să le anticipez elementele de versificație pentru a putea corecta versurile greșit construite. Fiînd obișnuiți din clasele primare să realizeze compoziții cu cuvînte de sprijin, acum au început să-și culeagă în carnetele-vocabular ex-

presii frumoase din lecturile suplimentare și să le folosească în lucrările lor. Desigur că unora erau folosite inadecvat, dar în clasă reușeam să stabilim sensul exact și, treptat, avînd permanent dictionarul ca instrument de lucru, și-au îmbogățit vocabularul și au căpătat deprinderea de a-și exprima cu ușurință ideile.

Analiza compunerilor în clasă îi pune pe elevi în situația de a aprecia și a evalua munca și talentul colegilor. Profesorului îi trebuie un tact desăvîrșit și o cunoaștere perfectă a posibilităților copiilor, astfel încît fără să le îngrădească imaginația și fără să le impună un anumit mod de exprimare, să reușească a-i conduce spre un limbaj adecvat ideii pe care vor s-o exprime.

Lectura suplimentară nu le-a fost impusă. Le-am dat lista recomandată de programă, dar ei erau liberi să citească ceea ce puteau găsi, cu condiția să mă consulte în prealabil asupra cărții pe care și-au propus să o citească. Se știe că în clasa a V-a majoritatea elevilor sint atrași de acțiune. În discuții, căutam să-i conduc spre prețuirea personajelor, a valorilor lor morale. În clasa a VI-a și a VII-a, accentul se mută mai mult pe personaje ca tipuri reprezentative ale anumitor categorii de oameni și apoi pe prețuirea stilului operei, a realizării ei artistice.

În programa acestor clase sint cuprinse cele mai multe noțiuni de teorie literară; e necesar ca elevii nu numai să și le însușească în mod teoretic, ci să-și creeze și deprinderea de a opera cu ele, de a le sesiza în alte contexte și cu alte valori estetice.

Formarea gustului artistic și a judecății artistice cere eforturi sistematice și mult tact. Suportul atitudinii estetice este cultura estetică, care se dobîndește prin contactul cu opera de artă sau cu frumosul din natură și din societate și printr-o îndrumare competentă, corespunzătoare stadiului de dezvoltare psihică și intelectuală a elevului. De aceea, alegerea lecturii suplimentare este una din grijile necesare permanente. Fiînd atrași de acțiune, elevii noștri preferă cartea de aventuri, în care nu urmăresc decît „ce-a mai făcut personajul”. Greul constă în această mutație pe care noi, profesorii de literatură, trebuie s-o operăm: să-i facem pe elevi să vadă frumosul etic și estetic în cărți de valoare recunoscută, să-i determinăm să știe în ce constă universalitatea unei opere literare. În cadrul cercului „Prietenii cărții”, am organizat

cu ei concursuri „Cine știe, cîștigă”, unde am pus în dezbatere virtuțile morale ale unor personaje din literatura română și universală.

Am observat că cei citiva elevi pasionați de lectură au început să prindă gustul pentru analiză, pentru critica literară. În clasa a VII-a, ei pot evalua o operă accesibilă lor. Cîtesc mult, știu să-și aleagă lecturile, se exprîmă cu grijă față de normele limbii literare și impun colegilor lor respectul față de acestea. Dar numai trei elevi au îndrăznit pînă acum să-și încerce condeiul. S-au înscris la cercul de creație literară al școlii, Stingace, la început, încurajate cu căldură de profesora care conduce cercul, creațiile lor sint din ce în ce mai reușite. La faza județeană a concursului

de literatură recent desfășurat, două dintre ele au atins adevărate performanțe: Ion Marioara a obținut nota maximă și deci locul I, iar Dumitru Carmen locul al III-lea. Sint în clasa a VII-a și abia de acum orizontul lor se lărgeste odată cu acumularea valorilor culturale.

„Există în aurora talentului ceva în același timp naiv și îndrăzneț care amintește grațiile copilăriei și fericita ei lipsă de preocupare față de convențiile care guvernează pe adulți”, spune Delacroix. Estompînd cu gingășie naivitățile, stimulînd cu grijă îndrăzneala, vom adăuga la grațiile copilăriei, înțelepciunea și creativitatea maturității.

Prof. ANETA TEODORESCU
Școala din Amara, județul Ialomița

Fișele ortografice — instrumente utile în activitatea de scriere corectă

Pentru a realiza o activitate eficientă calitativă, de ridicare a nivelului ortografic și de punctuație al elevilor din clasa a V-a, obișnuiesc ca la începutul fiecărui an școlar să aplic o complexă și riguroasă testare a scrierii ortografice din clasele I—IV. Rezultatele acestei testări au evidențiat deprinderile corecte și greșite dobîndite de fiecare elev în parte și de clasă în general.

Printre greșelile tipice ale clasei, semnalate în lucrări, consemnez: litere scrise într-o formă aproximativă sau apropiată de alte litere, care produc o serie de confuzii, neglijanța notării semnelor diacritice, despărțirea capricioasă a cuvîntelor în silabe, scrierea eronată a grupurilor vocale, inconsecvențe în folosirea cratimei și a virgulei, scrierea unor cuvînte potrivit pronunțării din familie, schimbări între consoanele surde și sonore, suprimarea hiatului, cuplarea unor cuvînte într-o singură unitate grafică, nesiguranță în articularea substantivelor.

Cunoscînd aceste inconveniente cu caracter general, precum și pe cele individuale, identificate în testare, în lucrările de sondaj, în caietele de teme și de notițe (chiar și de la alte obiecte de învățămînt ca: istoria, botanica, geografia), în dictări și autodictări, am elaborat fișa ortografică a clasei și fișa ortografică individuală.

Fișa ortografică individuală a fost concepută cu următoarele rubrici: litere deformate, despărțire în silabe, folosirea cratimei, virgula, dezacord, cuvînt nearticulat, scris neingrijit, scrierea cu majuscule. Această fișă se află permanent în posesia elevului, fiind utilizată ori de cite ori folosește cuvîntul scris: compuneri, corectarea unor dictări, lucrări de control, teze. Tot pentru evidența greșelilor de ortografie și de punctuație, elevii claselor V—VIII au pe ultimele cinci file de la sfîrșitul caietului de teme o fișă ortografică curentă, care cuprinde următoarele rubrici: data, greșeala, ortografierea corectă, explicarea ei gramaticală, exercițiul justificativ. În această fișă ortografică, fiecare elev își ține evidența greșelilor de ortografie, observă natura și frecvența lor în ritmul succesiunii temelor.

În urma corectării temelor, tezelor, lucrărilor de control, elevul este obligat să-și transcrie cuvîntul corectat în fișa ortografică curentă, să dea explicația științifică a folosirii semnelor de ortografie și de punctuație, să-l scrie într-un model. Fișa ortografică permite diagnosticarea la zi a deficiențelor din scrierea elevilor, arată „vîrsta ortografică” a clasei.

Am introdus în fișa ortografică rubrica „explicarea gramaticală a ortogramei”, deoarece pînă în clasa a V-a cunoștințele ortografice și de punctuație au o slabă fundamentare teoretică, multe reducîndu-se la aplicații și rezolvări situaționale — pe cînd în ciclul gimnazial, lărgindu-se cunoștințele gramaticale, elevii își însu-

șesc normele ortografice, pornind de la observarea deliberată a faptelor de limbă. Explicarea greșelilor de ortografie și de punctuație din fișa personală reclamă stabilirea unui cod comun profesor-elev.

Pentru aceasta, am introdus la începutul caietului de dictando, pe pagina a doua, cele mai frecvente reguli de scriere gramaticală, cu scopul de a prefața însușirea corectă a acestui instrument de activitate intelectuală. În funcție de aceste reguli numerotate, în timpul corectării temelor scrise, trec pe marginea caietului numărul regulii încălcate, pe care apoi, elevii, prin autocontrol, o caută, o explică și o justifică în fișa individuală de la sfîrșitul caietului. În felul acesta, elevii devin, realmente, coparticipanți la propria lor instruire, pe baza unui efort personal.

Numărul și gravitatea greșelilor de limbă îmi impun elaborarea strategiilor didactice adecvate pentru fiecare situație concretă și nu în bloc.

În eradicarea deprinderilor greșite am folosit ortograme diferențiate, momente ortografice, autocontrolul prin folosirea „Îndreptarului ortografic, ortoepic și de punctuație”, „Dictionarului ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române”, activități independente pentru fiecare oră, exerciții corective, modele, ore speciale, dictări de control cu grad de dificultate treptat. Consider că exercițiul este forma de antrenament în cadrul căreia se realizează repetarea unor factori constanți. Exersarea actului scris prin exerciții interiorizează acțiunea și automatizează reacția în memoria vizuală, auditivă și motrică.

Folosirea corectă a fișei ortografice și de punctuație solicită din partea elevului un demers de profundă motivație interioară, cu rezonanțe adînci în cultivarea autoexigenței față de responsabilitatea cuvîntului scris. Folosirea acestor instrumente foarte utile în activitatea de însușire a scrierii corecte a avut ca efect scăderea considerabilă a numărului de greșeli, asimilarea mai temeinică a cunoștințelor la toate obiectele de învățămînt, ameliorarea posibilităților de exprimare, disciplină în gîndire, acuratețe și lizibilitate în scris.

De două ori pe trimestru fac analiza greșelilor din fișele ortografice, în ore speciale evidențiez elevii care au reușit să-și corecteze deficiențele ortografice, de punctuație, grafice.

Pentru elevii, profesorii și părinții, fișele ortografice reprezintă o oglindă clară a stadiului cunoștințelor gramaticale. Prin aceste instrumente de lucru, folosite eficient, formăm la elevi o atitudine de respect față de actul scris, înaltă responsabilitate față de limba română, care „e frumoasă cînd e vorbită și scrisă corect”.

Prof. ENACHE MINDRESCU
Școala nr. 5 din Focșani

DEZBATERE

Școala și ortografia

În ziua de 14 mai a.c., Societatea de Științe Filologice din Republica Socialistă România a organizat la Focșani o dezbatere cu tema „Școala și ortografia. Probleme actuale ale scrierii și pronunțării corecte ale limbii române”. Au participat profesori din învățămîntul de toate gradele, reprezentanți ai Institutului de Lingvistică din București, ai Editurii Didactice și Pedagogice.

Prin aspectele propuse a fi discutate, precum și prin pronunțatul caracter de lucru, dezbateră a venit în întîmpinarea particularităților cu clarificări și precizări privind ortografia și ortoepia actuală în limba română, normele și actele normative în vigoare.

În cuvîntul său, dr. Mioara Avram, cercetător științific principal, șef de sector la Institutul de Lingvistică din București, redactorul responsabil al „Dictionarului ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române” — ultimul act normativ elaborat sub auspiciile Comisiei pentru cultivarea limbii române a Academiei Republicii Socialiste România — a precizat faptul că indicațiile normative prezentate în această lucrare nu sint noi în concepția lor, ci urmează normele „Îndreptarului ortografic, ortoepic și de punctuație” (ediția a III-a, 1971), ale „Gramaticii

Academiei” (ediția a II-a 1963), pe care le aplică la lista de cuvînte cuprinsă în cea mai mare parte în „Dictionarul explicativ al limbii române” (1975). Raportat la lucrările amintite, „Dictionarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române” vine să completeze normele generale și particulare cu aspecte neavute în vedere în aceste lucrări, să corecteze unele amănunte și să nuanțeze unele recomandări. Modificările și nuanțările unor reguli cu caracter mai general se întîlnesc la scrierea cu inițiale majuscule, la scrierea unor nume proprii compuse și la despărțirea în silabe.

Interesante, prin aspectele concrete aduse în dezbatere privind modalitățile de predare și însușire a normelor ortografice și ortoepice, au fost intervențiile profesorilor din școlile vîrșene.

În holul Casei Personalului Didactic, care a găzduit această întîlnire, s-a organizat, cu acest prilej, și o expoziție cu cărți privind ortografia limbii române de-a lungul timpului și setul de planșe „Norme ortografice și ortoepice”, lucrare apărută la Editura Didactică și Pedagogică, autor: prof. Petracea Dima de la Liceul „Unirea” din Focșani.

A cultiva sentimente morale

Încă de la grupa mică, prin diferite jocuri, formăm copiii primele reprezentări morale, făcându-i să înțeleagă ce este bine și ce este rău...

La grupa mijlocie și apoi la grupa mare, sfera de reprezentări se mărește, fiind de ajuns să recităm doar o strofă dintr-o poezie ce subliniază anumite calități sau defecte morale ale unor personaje...

În antiteză cu acest copil nemilos și rău, școlii patriei din grupa mare au făcut cunoștință cu copiii buni și harnici, autori ai faptelor frumoase...

În încheierea activității, copiii au dat exemple de multe fapte bune, atât în familie, cât și la grădiniță.

Reprezentările morale însușite zi de zi transformă-le calități morale deosebite: politețea, demnitatea, simțul de răspundere, sensibilitatea. Astfel, poezia „Copilul politicos” — compoziție proprie...

În încheierea poeziei, am îndemnat copiii să fie buni prieteni: atât la muncă cât și la joacă...

Conștienți fiind că numai prin muncă se pot obține realizări mărețe, cunoașterea diferitelor profesii, unele de muncă, cât de greu au lucrat oamenii...

erau retribuți cu un salariu de mizerie. că astăzi, datorită grijii Partidului Comunist Român și a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, oamenii muncii au condiții bune (curățenie, căldură, lumină electrică la locul de muncă și nu lămpi sau felinare ca în trecut)...

Dragostea și respectul față de muncă și oamenii muncii se formează prin cunoașterea realizărilor obținute de părinți la locul de muncă și pe plan imaginat, în jocurile de creație, desen, jocuri de construcție, activități manuale și acțiuni comune ale școlii patriei cu pionierii.

Am desfășurat activități cu caracter de muncă pe fondul unor versuri și cîntece accesibile copiilor spre exemplu: „Ce e tata?” de E. Frunză și „Cîntecul muncii”, „Acel și ar” „Felicia” de T. Argezi, „Sărutarea mamei”, „Mamei cel harnic”, „Tatăl meu”, „Yesătoare”, etc., care au ajutat copiii în realizarea unor teme frumoase și utile lor sau chiar părinților, care în-au ascultat și observat cu multă atenție.

Astfel, în cadrul locului de creație „O zi de muncă” în timp ce băieții construiau model de barărie folosind țesut, aracet, lemn, carton, etc. Mele țesuturi imitarii și roșii, iar un grup de băieți se mișcau cu frumusețe cartierului...

Spre a edifica copiii în acțiunile economice, am prezentat și pentru s. combatere război, am făcut povestiri: „Povestea războiului” și „Povestea războiului”, după ce au avut loc în prealabil observările de război. Copiii au realizat cu multă atenție procesul tehnologic de obținere a distribuitorilor...

Am demonstrat apoi două chestii reprezentând și simbolizând morală ce le-am prezentat copiilor care simbolizau, de fapt, două feluri de personalități: adultul de azi și adultul de ieri, omul din România...

Educ. CRISTINA CIORITA ZELESNEAC, Grădinița nr. 20 din Galați

concluzia că nu-i adevărat că „dacă vrea domnul” răsare și crește fasolea, ci că fasolea crește dacă are: căldură, lumină, aer, apă și este îngrijită la timp de către noi, oamenii.

Aături de activitatea desfășurată la clasă, ne-a preocupat și organizarea timpului liber al preșcolarilor prin acțiuni comune cu organizația de pionieri. Împreună cu familia, pentru evitarea participării școlilor patriei la practicile mistice ale religiei, am organizat șezători,

vizioră i de filme, activități culturale-sportive, drumeții.

În acțiunea unită a grădiniței și familiei, pentru educarea materialist-ateistă a preșcolarilor, grădinița are largi posibilități de a influența pe părinți în activitatea formativă pe care o desfășoară a-supra preșcolarilor.

Educ. MARIA TANASE, Grădinița Oveselu, comuna Măciuca, județul Vilcea

DEZVOLTAREA VORBIRII:

Prin activități variate și atractive

În activitatea de zi cu zi, am căutat să perfecționez metodele de transmitere și însușire a cunoștințelor, diminuind ponderea activităților expositive și extinzind utilizarea metodelor moderne active, care dezvoltă gândirea, capacitatea de investigare a copiilor.

Pentru atingerea obiectivelor fiecărei activități de dezvoltare a vorbirii, mi-am pregătit minuțios mijloacele de învățămînt necesare, de fiecare dată, selecționându-le pe cele mai adecvate și determinînd durata de folosire și momentul integrării lor în activitățile de dezvoltare a vorbirii.

Diafilmul, seturile de diapozitive, discurile, casețele, flanelograful, machetele, panoul electric au constituit un sprijin real în activitățile desfășurate cu copiii.

În activitățile de dezvoltare a vorbirii, am folosit mijloacele audiovizuale cu scopul de a verifica în ce măsură a fost înțeles mesajul recepționat, pentru o clarificare a problemelor insuficient sesizate, pentru corectarea eventualelor erori, pentru completarea cunoștințelor, sistematizarea și integrarea selectivă a noilor cunoștințe.

Am utilizat diferite modalități de valorificare a mesajelor audio-vizuale în lecție. Astfel, printr-un dialog curiastic, am ajutat copiii să compare, să desprindă concluzii, iar în unele cazuri am reluat imaginile—cheie sau unele părți ale auditiilor, pentru a adînci înțelegerea și fixarea cunoștințelor.

Dezvoltarea vorbirii copiilor constituind un aspect deosebit de important în pregătirea acestora pentru școală, am căutat să îmbunătățesc metodologia activităților, contactul copiilor cu literatura prin: povestiri, basme, poezii, lecturi după imagini convorbiri, jocuri didactice și mai ales povestirile create de copii, care, prin varietatea și îneditul lor, stimulează creativitatea verbală a copiilor și îi pregătesc pentru activitatea de învățare din școală.

Mă voi referi succint la sporirea eficienței activităților de povestire folosind tehnologia didactică modernă.

În predarea povestirilor și basmelor, m-am folosit în permanență de textul literar, intrucît acesta oferă admirabile clipe de audiere a unui fragment expresiv, presărat cu figuri de stil, care îi emoționează pe copii. Am urmărit să transmit copiilor mesajul etic și uman pe care-l poartă acesta. Am deosebit copiii să sesizeze faptele bune, comportările pozitive ale personajelor.

Folosirea casetofonului în activitățile de povestire constituie un sprijin real în munca educatoarei. Cu ajutorul lui am

făcut imprimări model, în vederea demonstrării pronunției corecte, a vorbirii frumoase, cursive.

Utilizarea casetofonului în activitățile de povestire este un mijloc modern de predare și această noutate a adus în farmec deosebit în sala de grupă. Copiii, știindu-se înregistrați, s-au străduit să închege „cea mai frumoasă poveste”, să se exprime cât mai corect, să vorbească cât mai clar, și tare, pentru a putea fi înregistrați.

În afara activităților comune, am reluat audierea casetei și am analizat defectele de vorbire, greutățile pe care le întâmpină unii copii în exprimare, pentru a-mi planifica munca individuală.

În activitățile de povestire am folosit discul, cu mult succes, îndeosebi discul cu povești dramatizate. Ceea ce ridică valoarea folosirii discului în cadrul povestirilor este faptul că povestea înregistrată este dramatizată și însoțită de muzică adecvată, creînd o atmosferă plăcută, plină de sensibilitate, care dezvoltă imaginația copiilor.

În activitățile de povestire am folosit ca procedeu activizator sincronizarea povestirii cu diafilmul respectiv, care a constat în aceea că preșcolarii au ascultat povestea și, concomitent, au privit imaginile respective.

În predarea povestirii „Punguța cu doi bani”, la audierea selectivă, am atras atenția copiilor asupra limbii populare folosite de autor, asupra vorbirii dialogate. Pe măsură ce discul derula povestea, am intervenit schițînd anumite gesturi, solicitînd atenția copiilor către elementele repetate din povestire, către fațetele personajului. A urmat apoi o discuție asupra celor ascultate, selectiv, scoțînd în evidență tot ce au personajele mai semnificativ în înfățișare și conduită.

În activitățile de povestire, utilizînd mijloacele audio-vizuale, am avut posibilitatea ca, prin discuții libere, organizate a doua zi după vizionare, să subliniez partea educativă, punînd copilul în postura de povestitor, lucru de mare importanță pentru dezvoltarea vorbirii lui.

Adresînd copiilor întrebări de tipul: Cu cine ai vrea să vă asemănați din poveste și de ce? Cu cine nu ai vrea să vă asemănați? Ce ai fi făcut în locul personajului? Dacă personajul ar fi procedat altfel, ce s-ar fi întimplat?, am contribuit la dezvoltarea gândirii și a vorbirii acestora, am antrenat imaginația și experiența copiilor în amănunțit spre descoperirea adevărului.

Educ. CLAUDIA SOREAȚĂ, Grădinița de copii Urulul, județul Teleorman

Formarea unei concepții științifice despre lume

Formarea concepției materialiste științifice în rîndul tinerei generații constituie una dintre preocupările de cea mai mare însemnătate a întregii noastre societăți socialiste.

Deoarece rolul familiei este foarte puternic în formarea personalității copiilor, noi, cadrele didactice, avem datoria să urmărim și să cunoaștem cel mai bine viața de familie a fiecărui copil, problemele care îi frămîntă pe părinți în educarea copiilor. Pentru eficiența muncii noastre acest lucru este hotărîtor. Deoarece adeseori ideile și sentimentele religioase se formează la unii părinți și copii ca urmare a faptului că nu știu răspunsul și sprijinul la dragul potrivit. De aceea, am considerat că educația ateistă a copiilor începe prin educarea familiei din care fac parte. Ne-am folosit de lectoratele cu părinții, în cadrul cărora am prezentat materiale care demonstau opoziția dintre știință și religie, cauzele superstițiilor, stadiul cunoașterii universului, aluceriiilor cosmoului etc., și am mobilizat mai ales mamele și bunicele să participe la sesiunile ale brigăzilor științifice care să explice fenomenele naturale: cutremurele de pămînt, seceta, inundațiile, eclipsele de soare și de lună. Am organizat astfel în acțiuni cu părinții deoarece societății noastre socialiste nu-i este indiferent ce fel de oameni vor deveni copiii de azi, membrii activi de mâine. Nu am impus părinților ideile noastre, dar ei au înțeles că au datoria de a pune copilul lor în condiții în care să se poată bucura de viață, iar în casa părintească să fie stimulată viața lui spirituală. De aceea, exemplul părinților și interesul trezit copilului față de ceea ce se întîmplă în țară (radioul, televizorul, publicațiile specifice vîrstei, frecventarea grădiniței) sînt menite să-l informeze treptat despre opera desăvîrșirii construcției socialiste în patria noastră, despre trecutul glorios și viitorul neamului nostru românesc.

Un copil nu poate să se simtă pe deplin liniștit, să-și păstreze buna dispoziție și vioiciunea caracteristică vîrstei, atunci cînd i se spune că: dacă croncăne o cloară, o să primești o veste rea; dacă noaptea urlă ciinii, va izbucni un incendiu sau va muri cineva; dacă varsă sarea, mîncîcă bătaie; dacă risipește chibriturile, sparge ceva; cîntă cucuveaua, moare cineva; cîntă coțofana, ești vizitat de neamuri.

Supremă este datoria noastră în formarea personalității copiilor și este foarte important să înțelegem pe copil și să formăm o bună parte din convingerile sale primare: concepții despre lume și viață la vârsta lui. Scopul de tot felul de superstiții, credințe populare și credințe deosebite se dezvoltă și crește în mod obișnuit, în copil și este înțeles negativ de caracter. După de voința părinților, ne străduim să înțelegem copilul.

Prin activitatea de observare a fenomenelor din jur, în cadrul activității științifice, pentru cunoașterea și înțelegerea și explicarea fenomenelor științifice și a cauzelor care le produc, pentru a avea cunoștințe științifice juste a fenomenelor științifice.

Una dintre fenomenele observate de ei a fost transformarea apei în vapori prin fierbere, igneul cald, cald de apă. Vapori de apă, dinți de apă rece, se transformă în picături de apă, alături care se ridică din apă murlele (buzunari) — astfel că, înțelegînd că apa se poate transforma în vapori și apă și apă sub formă de picături.

Dacă aerul este foarte rece, picăturile de apă îngheață și cad pe pămînt sub formă de gheață, iar în zăpadă, iar în zăpadă, iar din cauza că durii zăpadă se topește primăvara.

Prin activitatea de observare „Focul și efectele lui”, copiii au cunoscut sistematic un fenomen natural înțelegînd frecvent în experiența de viață a lor.

O valoare deosebită pentru formarea unor gemeni și concepții științifice despre lume a copiilor o reprezintă sesizarea transformărilor care au loc sub influența condițiilor ce se asigură plantelor. Am observat cu copiii procesul de încolțire a semintelor de bostan, de castraveți, ardei, roșii, varză și a boabelor de fasole. Mă voi opri asupra germinării bobului de fasole pentru că i-a atras cel mai mult pe copii. Am folosit două vase cu boabe de fasole. Într-un vas am pus boabele care au avut numai trel din condițiile necesare încolțirii: căldură, lumină și aer. În celălalt vas am pus boabele care au avut toate condițiile necesare germinării: căldură, lumină, aer și umiditate.

Copiii au stropit cu apă cele două vase cu boabe de fasole, le-au urmărit zi de zi crescînd sub ochii lor. Au ajuns la

Centenarul unei grădinițe

La 1 aprilie 1963 s-au împlinit 100 de ani de la înființarea grădiniței de copii din orașul Gherla, județul Gorj. Din documentele vremii aflăm că această grădiniță a fost înființată prin contribuția locuitorilor din orașul nostru. Considerăm această zi un act de cultură și de mare încredere, fiind șansa că prima instituție preșcolară din țara noastră a fost înființată în 1863, deschisă de către preșcolarul învățămîntului preșcolar F. Froebel în Germania.

Marea importanță față de educație a localităților se explică și prin atenția culturală pedagogică pe care în orașul Gherla o acordăm: — din care preparam — de specialitate pedagogice școli armenesti, mai tîrziu educative și publicațiile ce aparțin acestor școli număr de intelectuali străși de o bună ambianță culturală.

Centenarul a fost un moment de mare căutare a realizărilor pedagogice, un moment de omagiere a aceluia care am muncit în această grădiniță. Istoricul

grădiniței prezentat cu această ocazie, a relatat date comparative care au prilejuit momente de emoție și care au subliniat și mai pregnant realizările contemporane pe drumul dezvoltării învățămîntului preșcolar din acest oraș.

Am frecventat, copil fiind, această grădiniță și eu am în urmă am făcut parte din colectivul de muncă al acestei instituții. Am amintit cu mult drag de buna mea educatoare Simandan Rozalia, de sărbuțuța cu care pregătea frumoase sărbători, de lecțiile de cunoaștere a naturii și mediului de educație cotidiană, de cînt și jocuri.

Un gând plin pentru educatoarele acelei vremi, un gând de recunoștință pentru cele ce azi, ne sprijină, ne îndrumă, spre a da societății noastre socialiste o generație sănătoasă, curajoasă, demnă de tot ce trebuie să caracterizeze omul ce tip nou, cu o înaltă conștiință socială, apt pentru muncă și sacrificii.

Educ. OLTIȚA CĂTANĂ RACZ

Activități inedite

Joi, 19 mai a.c. în cadrul Cercului pedagogic al educatoarelor din sectorul 2 al Capitalei, la Grădinița cu program prelungit nr 16 „Metalurgica” a avut loc o deosebită activitate metodică, sub îndrumarea directoarei unității, Elena Chiriac. După o complexă activitate simulată, susținută de educatoarea Gabriela Vrinceanu — cuprinzînd „Serisoare către mama, tata, bunici, prieteni”, sub formă de desene, alte desene decorative, la alegerea copiilor, pe suporturi de carton de chibrituri și rame —, educatoarea Luminița Pîslaru a condus, în aer liber, într-un inspirat decor, amintind de ambianța Muzeului Satului (vizitat în prealabil de preșcolarii grupei mari), o înedită activitate de povestiri ale copiilor, valori-

fiînd bogatele impresii dobîndite de ei, în vizitele la muzeu și la țară. Imbrăcați în frumoase costume tradiționale, ei și-au încheiat activitatea cu poezii, dansuri și strigături populare. După audierea referatului „Stimularea creativității prin intermediul diferitelor forme de povestiri ale copiilor prevăzute de program” (referenți: educatoarele Elena Viezure, Elena Snop și Florica Gri-gorescu, îndrumător: prof. Adriana Gavrilescu, coordonator: prof. Maria Taiban), concluziile interesantei dezbateri au fost expuse de responsabilă cercului, Victoria Olăeanu, și profesoara de pedagogie Maria Taiban.

DOINA STERESCU

Programa de limba română pentru clasele V-VIII

Credem că Programa de limba română (gramatică, vocabular, fonetică, ortografie, ortoepie, punctuație, pentru clasele V-VIII, 1982) reprezintă un succes în activitatea de elaborare a materialelor și documentelor didactice, avându-se în vedere nevoile mari ale școlii noastre actuale în condițiile unui învățământ de cultură generală, obligatoriu. Într-adevăr, noua programă școlară reușește să îmbunătățească, pe plan științific și pedagogic, învățământul limbii române în gimnaziu, dând un nou impuls reflecțiilor asupra eficienței metodologiei limbii materne. După lectura atentă a acestui important document școlar l-am apreciat calitățile și am formulat câteva observații critice:

— Materia este inegal distribuită pe cei patru ani de studiu: la clasa a V-a programa este supraîncărcată, iar la a VI-a este aproape inaccesibilă, devenind accesibilă la clasele a VII-a și a VIII-a.

— Desființând categoria de articol, programa nu a simplificat materia, ci mai degrabă a greșit față de specificul neolatn al limbii române, bine marcat și prin această parte de vorbire flexibilă. Ar trebui, ca la recapitulări, cele patru feluri de articole să fie puse împreună, pentru ca elevii să poată avea o privire de ansamblu asupra acestui instrument gramatical deosebit de important: morfologică, sintactică și stilistică.

— Au fost ignorate în mod nejustificat următoarele componente circumstanțiale, întâlnite frecvent în limba română contemporană: cumulativ, instrumental, sociativ, opozitional, de excepție și de relație. Datorită noastră nu este de a eluda laturile noi și importante ale gramaticii, pe care ni le-a descoperit cercetarea științifică din ultimele decenii, ci de a găsi o metodologie suplă și adecvată pentru predarea acestora în învățământ.

— Parcurgerea integrală a noii programe lasă impresia că, pe baza ei, urmează să se întocmească un curs practic de învățare a limbii române pentru străini. Numai așa s-ar putea justifica dezacordul între explicarea științifică a fenomenelor gramaticale și aceea, eronată, pe care o preferă autorii programelor, din necesitățile practice ale însușirii limbii. Este greșit modul de a explica structura morfologică a imperfectului indicativ prin auxiliarul perfectului compus (p. 39): „(eu) am cântat — eu cânt-am. (tu) ai cântat — tu — cânt-ai”, procedeul acesta empiric fiind valabil numai pentru conjugarea I și a IV-a (în ii).

— În programă, nu s-a acordat o atenție deosebită terminologiei lingvistice cu care se operează. Se știe că lingvistica modernă se deosebește de cea tradițională și prin încercarea de a crea un sistem terminologic riguros și exact în ceea ce privește definirea diverselor categorii lexico-gramaticale. La pagina 23, se află capitolul „Structura lexicală a cuvintului (rădăcină și terminație). Rădăcina, element comun pentru familia de cuvinte”, în care cuvintul „terminație” este ambiguu: de exemplu, în caselor, terminația este —r sau ? De ce nu au fost introduși termenii *temă* și *desinență*, alături de radical (rădăcină)? Terminația este partea finală a unui cuvânt, indiferent de valoarea ei morfolo-

gică, pe cînd desinența constituie un element morfologic care, adăugat la tema unui cuvânt, exprimă în flexiunea nominală cazul, numărul și genul, iar în flexiunea verbală, persoana, numărul și diateza.

— Trebuie înlocuit exemplul pentru familia de cuvinte (p. 23), deoarece el contravine, într-un anumit fel definiției științifice, care cere în primul rînd prezența unor compuse. Printre exemplele date, constituie adevărate derivate doar: local, localitate, înlocui (din loc adv. în loc), înlocuitor (din vb. înlocui + suf. -tor), locușor (din loc + suf. -ușor), la care mai putem adăuga compusele: locuitor, locomotivă, locomotiv, locomotor și derivatele: localiv, a localiza, localizare, a disloca, dislocare. În schimb, derivatele *locuitor*, *locuire* și *locuință* nu provin din substantivul loc (din lat. locus), ci de la verbul a locui (învechit a lăcu). Pînă în secolul al XIX-lea s-a folosit forma a lăcu „a trăi, a se afla într-un loc”, care, în cursul evoluției limbii române, a fost apropiată, prin etimologie populară, de substantivul loc și transformată în a locui.

— La pagina 23, printre derivatele cu prefixul *dez-* (descifra, desconfia, descompleta, desconsiderare) sînt incluse, în mod greșit, și descăzut (corect: din supinul de scăzut) și deserice (de- + scrie, după fr. *déscrire*). La aceeași pagină, printre derivatele cu prefixul *dez-*, figurează și verbul a dezamiera care constituie un termen neanalizabil în românește, fiind moștenit din limba latină (din *dismor-dare*).

— La pagina 49, printre conjuncții (însă, deși) a fost trecut, în mod eronat, și adverbul *totuși* (cf. Dicționarului orto-epic, ortoepic și morfologic al limbii române, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1982, Dicționarul enciclopedic ilustrat al lui I. C. Candrea și Gh. Adamescu, 1931 și Gramatica limbii române, Editura Academiei Republicii Socialiste România, Vol. I, p. 310, p. 390). Grupul corelativ *deși... totuși* trebuie interpretat astfel: conjuncție + adverb.

— La pagina 52, dintre derivatele cu sufixul —*ie* trebuie eliminat substantivul *avutie*, creat din *avut* + sufixul *ie*! La pagina 53, dintre adjectivele formate din două adjective trebuie să fie excluse: *galben-deschis* (corect: adjectiv + adverb), *sud-american* (corect: substantiv + adjectiv) și *vest-german* (corect: substantiv + adjectiv). La pagina 57, *sgramatismul undelemn* apare scris de trei ori!

— La pagina 84, printre locuțiunile conjuncționale figurează, în mod greșit, și grupurile corelative: *acole unde, atunci cînd și așa acum*, care nu sînt interconectate corect astfel: *acole-advorb* face parte din *regentă + unde* — adverb relativ care introduce o subordonată circumstanțială de loc, etc.

Dincolo de lipsurile semnalate, noua programă de limbă română este bine întocmită și, revăzută cu atenție, ea poate deveni un instrument util și necesar pentru profesorii de limbă română din învățământul gimnazial.

Prof. NICOLAE ANDREI
Școala nr. 2 din Călărași

der deosebit de eficientă desfășurarea lecțiilor recapitative în întreprinderi, după un plan dinainte cunoscut de către elevi, pentru a ști ce să cuprindă și să rețină.

La forma de bază a procesului instructiv-educativ — lecția, se adaugă și activitatea elevilor în cadrul cercurilor de economie politică și filozofie. Tematica acestora a fost concepută împreună cu elevii și a răspuns aut cerințelor de creștere valorică a studiului științelor sociale cit și temelor de interes ale elevilor. Ceea ce cred că am realizat în plus pe linia formării unei cunoașteri și înțelegeri științifice a fenomenelor economico-sociale a fost antrenarea elevilor la cercetarea

științifică. Aceasta nu a avut un scop în sine ci, prin ea, am căutat să răspundem unei comenzi sociale, să familiarizăm elevii cu metodologia cercetării științifice, aceștia fiind implicați în cercetare din faza inițială de elaborare a proiectului, pînă în faza de prelucrare a datelor culese și redactarea raportului final.

Prin astfel de acțiuni metodic-științifice realizate în cadrul lecțiilor și în afara lor, am căutat să stimulăm gîndirea teoretică și practică aplicativă și, de aici, dezvoltarea spiritului de inovație, de originalitate, personalitatea elevilor.

Prof. CARMEN BULZAN
Liceu economic și de drept administrativ Drobeta-Turnu Severin, județul Mehedinți

Experiența de laborator FIZICĂ

Caracterul de modernitate al experienței de laborator este dat de faptul că reușește să cultive însușirile fundamentale necesare omului de azi și mai ales de mâine: inițiativă, spirit critic, gîndire creatoare, atitudine exploratoare, simț de răspundere. Mult timp s-a considerat că experiențele din cadrul lecțiilor de fizică au ca unic scop consolidarea cunoștințelor și formarea de priceperi și deprinderi practice; deci la baza însușirii cunoștințelor teoretice de fizică ar sta alte metode („verbale”, prin excelență), în timp ce experiențele ar constitui doar un rezumat pentru aceste cunoștințe.

Este adevărat, deprinderile practice au o importanță deosebită în perspectiva integrării elevului în viața productivă a societății, dar nu trebuie înțeles că experiențele de laborator îi revine, exclusiv, sarcina formării acestor deprinderi. Efectuarea experiențelor constituie o activitate profundă de cunoaștere și am situat-o în centrul procesului de învățare a fizicii în gimnaziu. Funcția aplicativă a experiențelor am înțeles-o astfel încît să nu ignore schimbările din viața productivă a societății: de exemplu, este utilă înțelegerea principiilor de funcționare și utilizarea instrumentelor de măsură, importanța măsururilor, mai mult decît priceperea de a minui aparatele care, în producție, vor putea fi altele decît cele utilizate în laborator.

În cadrul unei lecții de fizică, experiența poate îndeplini o dublă funcție: cognitivă și practic-aplicativă. (Concomitent cu însușirea de noi cunoștințe, elevii își formează și deprinderi practice). Ponderea uneia, sau a alteia depinde de conținutul științific transmis. Astfel, prin experiența de evidențiere a cimpului magnetic în jurul unei bobine parcurse de curent electric s-a realizat cu precădere funcția cognitivă; experiența care a urmărit determinarea densității unei substanțe solide a îndeplinit, mai ales, funcția aplicativă a lecției.

În practica predării-învățării fizicii am organizat experiențele de laborator, în mai multe feluri. De exemplu, am utilizat metoda frontală, toți elevii executînd, în același timp, aceeași experiență (dilatarea solidelor, realizarea echilibrului termic-determinarea temperaturii de echilibru, punerea în evidență a fenomenului de inducție magnetică etc.). Acest procedeu prezintă pentru profesor o serie de avantaje: ușurează conducerea lucrărilor, îndrumarea elevilor, discutarea rezultatelor și formularea concluziilor; stimulează elevii în efectuarea corectă a experienței, toți urmărind aceeași rezultate, lucrul în grupe (2-3 elevi) dezvoltă inițiativa și capacitatea de organizare a ele-

velor, creînd posibilitatea schimbului de opinii și stimulînd dorința de întrecere între grupe.

Experiența cu caracter de cercetare a ocupat un spațiu mai mare în activitatea mea didactică; reprezentînd un eficient mijloc de însușire activă a materiei; obligă elevii la o serie de operații mintale și practice (punerea de probleme, efectuarea unor instalații, formularea ipotezelor, a concluziilor, prelucrarea datelor) și le facilitează contactul cu tehnicile de lucru ale muncii științifice.

După terminarea unui subcapitol sau a unui capitol, ori în orele de recapitulare finală am desfășurat experiențe care au urmărit consolidarea cunoștințelor sau evaluarea gradului de însușire a acestora de către elevi, aceste experiențe avînd mai ales caracter aplicativ. Verificarea legii lui Ohm, determinarea căldurii maxime a unor substanțe, gruparea rezistoarelor și generatoarelor în serie și în paralel sînt exemple de experiențe aplicative, care oferă posibilitatea de a cunoaște, concomitent cu gradul de însușire a cunoștințelor, și capacitatea elevilor de a aplica în practică principiul, legi, noțiuni învățate.

Uneori, cînd instalațiile au fost în număr insuficient, sau sarcinile de lucru mai complexe, am apelat la experiența demonstrativă efectuată fie de către un elev sau grup de elevi, fie de către profesor. Caracterul cognitiv l-am amplificat solicitînd elevilor să recunoască dispozițiile folosite și executînd montajul în fața clasei; în timpul desfășurării experienței elevii au fost conduși să observe etapele fenomenului (treccrea curentului electric prin gaze, de exemplu) fără să le anunț dinainte rezultatul.

Prin experiențele în grup am urmărit activitatea omogenă a clasei, toate grupele de elevi ocumîndu-se cu sarcini identice, pentru a căror soluționare, însă, se pot aplica metode diferite.

Indiferent de metodele sau procedeele folosite în cadrul lecțiilor de fizică bazate pe experiența în laborator, aceasta prezintă o mare valoare formativă, deoarece dezvoltă spiritul de observație și gîndirea creatoare a elevilor, le suscită imaginația și curiozitatea științifică, le formează deprinderea de a urmări un fenomen fizic ca și pe cea de muncă disciplinată, organizată individual sau în colectiv. De asemenea, îi ajută pe elevi să-și însușească metodele științifice de cercetare, consolidîndu-le priceperea de a rezolva practic sarcinile încredințate.

Prof. STANA TATU
Școala nr. 1 din comuna Făcăeni, județul Ialomița

Olimpiadele școlare — măsură a muncii profesorului și elevului

Olimpiada de economie politică și filozofie — faza pe țară — găzduită în acest an de orașul Caransebeș, s-a desfășurat în condițiile favorabile unui permanent dialog, într-un climat de colaborare dar și de confruntare în spirit olimpic, inserîndu-se pe coordonatele saltului calitativ pe care îl realizăm și în învățămînt ca în toate domeniile de activitate.

Pentru cadrele didactice olimpiada s-a constituit ca o probă de verificare a eficienței muncii lor, ca un valoros schimb de experiență, ca un moment de bilanț al realizărilor, dar și de elaborare a unor strategii de perspectivă.

Pentru că de cîțiva ani elevii mei au obținut importante premii la faza pe țară a olimpiadei, mi-am propus ca, prin aceste rânduri, să împărtășesc unele aspecte din experiența muncii cu elevii pentru însușirea acestei discipline.

Experiența drumului parcurs, încununată an de an de noi succese, de numeroase premii, se reflectă în grija permanentă pentru cunoașterea și îndrumarea elevilor cu preocupări serioase, deosebite, în studierea științelor sociale și urmărirea lor, începînd din clasa a IX-a, pe tot parcursul anilor de liceu. Astfel de elevi care au constituit un nucleu în clasele respective, au antrenat și pe ceilalți în studierea științelor sociale, cu atât mai mult cu cît interesul lor este canalizat și prin profilul liceului (economic), cît și prin numărul de ore afectat disciplinei Economice politice.

La aceste premise obiective se adaugă cele de ordin subiectiv concretizate prin modalitățile diferite de desfășurare a lecțiilor: în cabinetul de științe sociale și în unele întreprinderi din județul nostru.

Cabinetul de științe sociale oferă nu numai cadrul de desfășurare a lecțiilor dar, mai ales, reprezintă un punct de în-

formare și documentare unde elevii iau cunoștință de realizările și perspectivele de dezvoltare economică-socială a țării și județului prin intermediul propagandei vizuale actualizate în consens cu noile orientări stabilite în recentele documente de partid. Modul în care a fost conceput cabinetul de științe sociale a oferit elevilor un cadru optim de însușire a cunoștințelor. Astfel, alături de materialul intuitiv realizat cu ajutorul mijloacelor audio-vizuale, împreună cu elevii, au fost concepute două caiete de studiu cuprinzînd: planșe, scheme și diagrame necesare în înțelegerea proceselor economice specifice economiei socialiste și capitaliste, caiete pe care elevii le au pe bancă (alături de documentele de partid) și pe care le utilizează la ore.

În afara acestora, au fost constituite mape tematice pentru fiecare elev, cuprinzînd fișe de evaluare, fișe cu aplicații practice (prevăzute la anumite teme în programa școlară) etc.

Studiul individual al elevilor, îndreptat spre cunoașterea documentelor de partid, a lucrărilor de specialitate, a revistelor „Era socialistă” și „Revista economică”, a fost însoțit de fișe cuprinzînd aspecte teoretico-metodice reiesite din manual și literatură de specialitate: fișe definiții; fișe cuprinzînd: elemente, trăsături factori, fișe cu aspecte din documentele de partid: fișe cu ritmuri, realizări, orientări, direcții.

Dacă lecțiile desfășurate în cabinetul de științe sociale au ca scop formarea unei gîndiri teoretice sistematice și independente, lecțiile în întreprinderi vizează, în primul rînd, înțelegerea exactă a fenomenelor economice, surprinderea „pe viu” a manifestărilor acestora, înțelegerea mai exactă a noțiunilor, conceptelor economice dobindite în cadrul lecțiilor. Consi-

Pentru o nouă calitate a învățămîntului din mediul rural

Inspectoratul școlar județean Ialomița, Casa Personalului Didactic și conducerea unităților de învățămînt din județul Ialomița acordă o mare importanță perfecționării pregătirii politico-ideologice, profesionale și psihopedagogice a tuturor cadrelor didactice. Conștienți fiind de necesitatea asigurării șanselor egale de acces la actul instructiv-educativ pentru toți elevii, am acordat o atenție deosebită dezvoltării și perfecționării învățămîntului din mediul rural. În consecință, se are mereu în vedere dotarea și îmbunătățirea bazei didactico-materiale a școlilor rurale, dîndu-se prioritate celor 54 de unități în care, începînd cu anul școlar 1982-1983, exista treapta I liceală. Astfel, școlile din comunele: Grivița, Amara, Săveni, Jilavele, Fierbinți-Tîrg și altele se pot compara, din punct de vedere al dotării, cu cele mai apreciate unități din mediul urban.

Știm însă că învățămîntul, chiar în situația în care dispune de o excepțională dotare materială, nu poate să asigure, numai prin aceasta, o pregătire corespunzătoare elevilor. Cei care-ți fac cu adevărat viu și eficient sînt învățătorul, profesorul. Avînd în vedere că informația de specialitate și psihopedagogică, în unele cazuri, pătunde mai greu în mediul rural, ne-am propus să venim în sprijinul cadrelor didactice de aici, elaborînd un plan al perfecționării curente și de perspectivă, care cuprinde toate laturile modernizării procesului de învățămînt; în acest context, urmărîm permanent optimizarea predării simultane la clasele I-IV și la treapta I liceală, mai ales pentru profesorii care predau pentru prima oară la acest nivel. De asemenea, în atenția noastră stă permanent și perfecționarea adecvată a cadrelor tehnico-ingenerești și a maistrilor-instructori, numărul lor fiind destul de mare.

Putem afirma că marea majoritate a cadrelor didactice care își desfășoară activitatea în mediul rural a manifestat un deosebit interes și receptivitate față de noile orientări metodologice și în special față de operaționalizarea obiectivelor pedagogice și elaborarea proiectelor de tehnologie didactică, modernă. S-a considerat necesar ca, în trimestrul I al anului școlar curent, să se realizeze o pregătire teoretică riguroasă, pe aceste teme, a tuturor educatoarelor, învățătorilor și profesorilor de diferite specialități din mediul rural, la baza căreia a stat, în primul rînd, studierea bibliografiei minimale indicate în Buletinul de informare și documentare nr. 10 elaborat de Casa Personalului Didactic.

În aceeași idee, s-au desfășurat instruirii la toate disciplinele, cu sprijinul cadrelor universitare și al inspectorilor școlari, desprînzîndu-se concluzia că, fără definirea clară a obiectivelor pedagogice, nu se pot obține succesele dorite. De un sprijin real ne-au fost proiectele de tehnologie didactică elaborate de cadrele didactice, antrenate în experimentul „Un model al însușirii depline”, desfășurat în cîteva școli din județul nostru, sub conducerea prof. univ. dr. Vasile Bunesuc la a Universității București. Cercurile pedagogice desfășurate în mediul rural în luna decembrie și în trimestrul al II-lea s-au arat tot pe această problematică și au fost susținute de lecții practice, demonstrative.

Credem că dascălii școlii ialomițene sînt conștienți de nobila misiune pe care o au, că manifestă receptivitate față de nou, și că, dornici de autoperfecționare continuă, contribuie zi de zi la realizarea unui învățămînt de calitate.

Prof. AUREL ZAHARIA
directorul Casei Personalului Didactic din județul Ialomița

Înscrierea elevilor în clasa a IX-a de liceu

Măsurile elaborate de Ministerul Educației și Învățămîntului privind înscrierea elevilor în clasa a IX-a de liceu au fost publicate în revista „Învățămînt liceal și tehnic profesional”, nr. 4 din 27 aprilie a.c. Răspunzând solicitărilor unor cadre didactice, publicăm câteva dintre prevederile referitoare la înscrierea elevilor, precum și la organizarea și desfășurarea probelor de verificare a cunoștințelor și de aptitudini.

ÎNSCRIEREA ELEVILOR

Înscrierea în clasa a IX-a se face fără concurs.

Inspectoratele școlare județene și conducerile unităților de învățămînt vor lua măsuri ca în clasa a IX-a, învățămînt de zi, să fie înscrși, obligatoriu, toți promoții clasei a VIII-a din promoția anului 1983.

La toate profilurile se pot înscrie băieți și fete, cu excepția profilurilor marină și mine-petrol-geologie, la care se pot înscrie numai băieți.

Înscrierea elevilor în clasa a IX-a se face, de regulă, la unitățile de învățămînt din localitatea de domiciliu.

Dacă în localitatea de domiciliu nu sînt unități de învățămînt cu treapta I de liceu, înscrierea în clasa a IX-a se face la unitățile de învățămînt din alte localități din județ, cel mai apropiate de localitatea de domiciliu.

Înscrierea elevilor în clasa a IX-a la alte profiluri decît cele organizate în unitățile de învățămînt din localitățile lor de domiciliu sau din localitățile cele mai apropiate de domiciliu se poate face numai la unele unități de învățămînt la care se organizează probe de verificare a cunoștințelor, pe baza rezultatelor obținute la aceste probe și la profilurile pentru care planurile de școlarizare repartizate județelor de domiciliu se realizează în unități de învățămînt din alte județe. Înscrierea elevilor în clasa a IX-a se face de către inspectoratele școlare ale județului de domiciliu, pe baza rezultatelor obținute la probele de verificare a cunoștințelor, organizate de aceste inspectorate. Se exceptează profilul pedagogic, pentru care probele de aptitudini și de verificare a cunoștințelor se organizează pentru toți candidații indiferent de județul din care provin aceștia.

Elevii aparținînd naționalităților cunoscute, care doresc să studieze în limba maternă la un anumit profil de liceu, care nu există în județul de domiciliu, se pot înscrie la unități de învățămînt din alte județe, unde este organizat profilul respectiv în aceeași limbă.

Elevii care promovează clasa a VIII-a, în urma sesiunii examenelor de corectură, vor fi înscrși în clasa a IX-a la unitățile de învățămînt care au locuri disponibile.

Promoții clasei a VIII-a din promoția anterioară anului 1983 și elevii declarați repetenți în clasa a IX-a care nu depășesc vârsta de 16 ani pînă la începutul anului școlar vor fi înscrși în clasa a IX-a, învățămînt de zi, de către inspectoratele școlare județene (la municipiul București), la profilurile industriale și industriale-agricole, din unitățile de învățămînt cele mai apropiate de domiciliul elevilor. În limita cîștigului de școlarizare, elevii declarați repetenți vor fi înscrși, pe cît posibil, la aceleași unități de învățămînt.

Elevii din clasa a IX-a care s-au retras la început anului școlar din motive de boală, la recomandarea medicilor și cu aprobarea conducerii unității de învățămînt, vor fi reinscrși la același profil și unitate de învățămînt, în limita planului de școlarizare aprobat.

Promoții clasei a VIII-a din promoția anterioară anului 1983, care implinesc 16 ani înainte de începutul anului școlar, se pot înscrie în clasa a IX-a, învățămînt de zi, în condițiile de la paragrafele anterioare sau cu aprobarea inspectoratelor școlare județene (la municipiul București), se pot încadra în producție, urmînd să fie școlarizați, obligatoriu, în clasa a IX-a și a X-a, pe învățămînt seral.

La înscriere, elevii vor prezenta la secretariatele unităților de învățămînt următoarele:

- fișa tip de înscriere, certificat de conducerea școlii la care au promovat clasa a VIII-a. Fiecărui elev i se eliberează numai o singură fișă de înscriere. Fișa se completează de elev în prezenta profesorului diriginte și a părintelui (ocrotitorului legal), la unitatea de învățămînt unde a absolvit gimnaziul;
- adeverință medicală pentru elev, eliberată de unitatea sanitară care asigură asistența medicală a elevilor, potrivit reglementărilor Ministerului Sănătății;

— recomandare din partea întreprinderilor pentru elevii care doresc să încheie contractele de școlarizare cu acestea.

Elevilor care se înscriu la profilurile: electrotehnic (numai pentru domeniile energetice și transporturi), mine-petrol-geologie, metalurgie, aeronautică, industrie alimentară, marină, chimie industrială, industrial-agricol, silvicultură și exploatarea forestieră și alimentație publică li se face și un control medical la unitatea de învățămînt la care se înscriu. Cei respinși la controlul medical vor fi orientați spre alte profiluri pentru care nu au contraindicații medicale.

ORGANIZAREA ȘI DESFĂȘURAREA PROBELOR DE VERIFICARE A CUNOȘTINȚELOR ȘI DE APTITUDINI

La unitățile de învățămînt la care numărul de elevi care au depus fișe de înscriere depășește numărul de locuri planificate la unele profiluri sau pe unitate, inspectoratele școlare și unitățile de învățămînt respective vor organiza acțiuni pentru reorientarea unei părți a elevilor spre profilurile la care sînt locuri neocupate din unitățile respective sau din altele.

Dacă după acțiunea de reorientare numărul elevilor nu depășește numărul de locuri planificate pentru profilurile sau unitatea la care au depus fișe și, ca urmare, nu se organizează probe de verificare a cunoștințelor, inspectoratele școlare și conducerile unităților de învățămînt vor lua măsuri ca, în perioada prevăzută în grafic (28—30 iunie), elevii proveniți din alte localități să depună fișele de înscriere, dacă doresc, la unități de învățămînt unde se organizează probe de verificare a cunoștințelor. Se exceptează elevii din alte localități care optează să se pregătească pentru următoarele meserii din domenii prioritare în forța de muncă: turnător-formator, forjor-tratamentist, sudor, lăcătuș mecanic (pentru construcții metalice și minerit), electromecanic minier, electrician mină, minier, sondor, metalurgist feros (oțelărar, furnalist), sticlărar, ceramist, constructor structuri, instalator, mecanic agricol, zootehnic și au recomandare din partea întreprinderilor de a fi școlarizați în aceste meserii.

La unitățile de învățămînt la care numărul elevilor care au depus fișe de înscriere este mai mare decît cel al locurilor repartizate acestor unități, pentru înscrierea în clasa a IX-a se organizează probe de verificare a cunoștințelor la care participă toți elevii. În numărul total de elevi pe unitate nu se includ cei care au depus fișe de înscriere pentru profilurile marină, pedagogic, muzică, arte plastice și decorative, coregrafie, la care se organizează, separat, probe de aptitudini și, după caz, de verificare a cunoștințelor, indiferent de numărul candidaților.

În cazul în care, la o unitate de învățămînt care funcționează cu mai multe profiluri, altele decît cele la care se susțin și probe de aptitudini, numărul total de elevi care au depus fișe de înscriere nu depășește numărul de locuri planificate pe unitate, ci numai la unele profiluri de la acea unitate se organizează probe de verificare a cunoștințelor numai pentru elevii înscrși la acele profiluri.

Elevii au dreptul să susțină toate probele prevăzute, indiferent de nota obținută la fiecare probă. Nu se comunique elevilor sau părinților acestora notele după fiecare probă și nu se primesc contestații pentru aceste note.

Lucrările scrise din cadrul probelor de verificare a cunoștințelor au caracter secret. Aceștia și ciornelile se eliberează pe coli de hirtie stampilate, puse la dispoziția elevilor de comisia de înscrieri. Elevii scriu citit, în colțul din dreapta sus, al colii de hirtie, numele și prenumele. Membrii comisiei de înscrieri verifică identitatea elevilor, pe baza buletinului de identitate (cei care nu au buletin de identitate vor prezenta certificatul de naștere, în original, sau cartea de elevi, a listei de repartizare a acestora pentru sala respectivă și a numelui înscrși pe colțul colii de hirtie).

După verificarea identității, fiecare elev îndoale colțul colii de hirtie, astfel încît datele personale să nu fie vizibile și lipsește o etichetă pe care se aplică stampila unității de învățămînt; lucrările se semnează de președintele comisiei.

Lucrările scrise încep la orele 9.00. Elevii sînt obligați să intre în sală în care au fost repartizați, pînă cel mai tîrziu la orele 1.30 după care este interzisă ieșirea din sală și intrarea eventualilor întârziși.

Tempul acordat pentru elaborarea fiecărei lucrări scrise

se este de 3 ore și începe din momentul încheierii acțiunii de verificare a corectitudinii privind transcrierea subiectelor pe tablă, în sala respectivă.

Pentru elaborarea lucrărilor scrise, elevii pot folosi cerneală de culoare albastră sau pix cu pastă de culoare albastră. Pentru executarea schemelor și a desenelor se va folosi numai creion negru. Elevii au voie să aibă asupra lor numai instrumente de scris și desenat. Se interzice folosirea de către elevi, în timpul lucrărilor scrise, a minicalculatoarelor, riglelor de calcul și a altor mijloace de calcul.

De asemenea, se va folosi numai hirtie stampilată, distribuită elevilor de către supraveghetorii de sală.

În cazul în care, în timpul desfășurării lucrărilor scrise, unii elevi, din diferite motive (corecturi numeroase pe coală, greșeli etc.), solicită să-și transcrie lucrările, pot face transcrierea, fără să depășească timpul stabilit. Pentru aceasta ei primesc alte coli de hirtie stampilate, iar colile folosite, inițial, precum și ciornelile respective, se anulează pe loc, menționîndu-se pe ele „anulat”, se semnează de cei doi profesori supraveghetori și se păstrează, separat, în condițiile stabilite pentru lucrările scrise.

Pe măsură ce își încheie lucrările, elevii le predau la catedră, supraveghetorului de sală, și semnează pentru predare în tabelul nominal, în care se trece și numărul de pagini al fiecărei lucrări.

Se interzice depășirea timpului stabilit pentru elaborarea lucrărilor.

Aprecierea probelor pentru înscrierea în clasa a IX-a se face după cum urmează:

- probele de verificare a cunoștințelor, cu note întregi de la 10 la 1; la verificarea lucrărilor scrise nu se ia în considerare conținutul ciornelilor;
 - probele de aptitudini, la profilurile marină și pedagogic, cu „admis” sau „respins”;
 - probele de aptitudini la profilurile muzică, coregrafie, arte plastice decorative cu note întregi, de la 10 la 1.
- După încheierea tuturor probelor se calculează, pentru fiecare elev, media finală. Aceasta se calculează ca medie aritmetică, cu două zecimale, fără rotunjire, din notele obținute la probe.
- Nu se calculează medie finală în următoarele cazuri:
- pentru elevii care nu au participat la unele probe;
 - pentru elevii de la profilul pedagogic, care nu au obținut minimum 6,00 la fiecare probă de verificare a cunoștințelor;
 - pentru elevii de la profilurile muzică, arte plastice și decorative, coregrafie, care nu au obținut minimum 6,00 la fiecare probă de aptitudini.

„SPECTACOLUL DE COPII”

Sub egida Consiliului Național al Organizației Pionierilor a apărut, recent, un valoros volum intitulat „Spectacolul de copii” (București, 1983, 622 pag.), cuprinzînd o antologie de texte și o prezentare metodică a unor spectacole de copii din concursuri pionieresti televizate. Alcătuită de Ion Ionașcu — pe care l-am întilnit pe micul ecran în jurile concursurilor „Drum de glorie” și „Cutezători spre viitor” — volumul se deschide cu o aprofundată prezentare a rolului activității artistice interpretative în educarea comunistă a tinerei generații, urmată de o amplă trecere în revistă a unor forme de valorificare scenică a activității artistice interpretative a copiilor dintre care: serbarea școlară, spectacolul de teatru, montajul muzical-literar, brigada artistică, programul poetic și recitalul de poezie, programul muzical și recitalul muzical, spectacolul de trecere în revistă a formațiilor și talentelor individuale, estrada, feeria, spectacolul folcloric și spectacolul artistic complex.

În volum sînt înfățișate, într-o viziune educațională, spectacole de evocare despre actualitate și spectacolul școlimilor patriei. Pe cuprinsul a 450 de pagini întilnim 63 de scenarii complexe (cu texte, veșuri și indicații de regie), precum și partituri muzicale pentru 35 de cîntece.

Volumul se adresează tuturor educatorilor, din toate unitățile de învățămînt, care lucrează cu pionierii și cu șoimii patriei, ca o bogată sursă pentru organizarea spectacolelor cu copii.

H. T.

Breviar

„Patrie română, țară de eroi” a fost titlul unei sesiuni de comunicări din cadrul cercului științific „Ziridava” al Școlii nr. 13 din Arad. La reușita acțiunii au contribuit, cu fotografiile și documente, Casa pionierilor și șoimilor patriei, Biblioteca municipală și Arhivele statului din Arad (Prof. Gh. Cămăraș) • Oamenii școlii din județul Suceava au omagiat centenarul apariției „Luceafărului” de Mihai Eminescu printr-o amplă sesiune de comunicări dedicate celui mai de seamă poet român; cu acest prilej, a avut loc și o pelerinaj la Casa memorială din Ipotesti. (Prof. Ioșif E. Năghiu) • Tot din Suceava vom primi o valoroasă „Culegere de metode pentru desen tehnic” (autor: prof. Nicolae Hapencine) editată de Inspectoratul școlar județean și Casa Personalului Didactic. Lucrarea — cum se precizează și în Cuvîntul înainte — se adresează în primul rînd profesorilor care predau desenul tehnic în gimnaziu și liceu, și reflectă conștientă preocupare pentru perfecționarea profesorilor de specialitate • Intre 12—19 mai a.c. au avut loc „Zilele învățămîntului bihorean” — relevantă manifestare metodică-științifică, ce a debutat printr-o sesiune de comunicări și printr-o deschidere a unei vaste expoziții cu mijloace de învățămînt — rod al muncii din acest an școlar al cadrelor didactice și elevilor de pe meleagurile bihorene • „Zilele școlii” și la Brăila, între 25—28 aprilie a.c. sub titlul „Școala brăileană pe coordonatele timpului” — un ciclu de manifestări metodic-științifice și de specialitate, dedicate aniversării a 150 de ani de învățămînt brăilean • Directorii de școli din județul Dimbovița au participat la un valoros schimb de experiență pe tema conducerii științifice și organizării instruirii practice în atelierele școlare. În finalul schimbului, s-a asistat la inaugurarea, unei micro-otărlării electrice la Liceul industrial nr. 4 din Tîrgoviște. (Prof. Gheorghe Bârlea — de la Casa Personalului Didactic a județului Dimbovița) • Peste 30 de elevi al Școlii din Sterpoaia, județul Gorj, sub îndrumarea prof. Virgiliu Cercelar, au constituit un cerc de limbă română și folclor, pe care l-au numit „Datina”. Membrii cercului cercetează particularitățile lingvistice locale, culeg folclor din împrejurimi, colecțio-

nează fragmente ceramice pentru muzeul comunal, adună date pentru monografia localității lor etc. Succes! • De la mai multe case județene ale personalului didactic — Alba Iulia (director, prof. Nicolae Ota), Mehedinți (director, prof. dr. C. Negreanu), Neamț (director, prof. Ana Căcișan) primum programele pentru faza județeană a manifestării cu caracter național „Creativitate și eficiență” în învățămînt”. Toate cele trei programe și se par deosebit de bogate și de consistente în acțiune, ceea ce înseamnă că factorii responsabili și oamenii școlii, în general, acordă o mare atenție acestor importante manifestări • Cercul pedagogic al cadrelor didactice de la casele de copii din municipiul București a avut ca temă de dezbateri „Educația și simțămîntul copilului”. (Prof. Gheorghe Stăniș) • Promovarea metodelor activ-participative în procesul de predare-învățare s-a auzit tema unei sesiuni de referate și comunicări științifice ale elevilor și cadrelor didactice de la Liceul pedagogic din Sibiu (Maramureș). Au fost scrise articole și dezbateri pe tema 100 de lucrări înfățișînd utilizarea metodelor activ-participative la diferite obiecte de învățămînt. (Inv. Richard Sandor) • Mediciul Mircea Mihalcea din satul Irvoarele, comuna Hotarele, județul Giurgiu — ne scrie prof. Ion Arion — este un bun sfătuit al elevilor și părinților acestora. Adeseori poate fi văzut, ca învînt, la orele de dirigentie, unde vorbește despre necesitatea păstrării curătenței, despre măsurile de igienizare etc. Un devotat slujitor al lui Hippokrat, care în cel treizeci de ani de muncă a salvat multe vieți omenești și s-a integrat organic în viața comunei • Ultimul număr al Buletinului de informare și documentare (nr. 21993) editat de Casa Personalului Didactic a județului Vrancea este alcătuit în întregime din articole privind predarea lecțiilor de limbă și literatură română • Școala nr. 7 din Cluj-Napoca a găzduit întilnirea a peste 100 de părinți cu medicii și cadre didactice pe tema „Regimul de viață al elevilor din clasele I—VIII”. Acțiunea face parte din asociația „Școala a părinților” existentă în orașul de pe Someș de mai mulți ani. (Prof. Teodor Fodor, directorul Casei Personalului Didactic a județului Cluj) • Elevii și cadrele didactice de la Liceul industrial de construcții nr. 5 din Bacău — ne scrie inv. Eugen Teirău — s-au întilnit cu prof. dr. ing. Anatolie Mihal de la Institutul Politehnic din Iași, cu care au purtat un viu dialog despre unele probleme de bionică aplicată în construcții și despre perspectivele structurilor de rezistență ale clădirilor • O altă întilnire ne semnaleză, din Rm. Sărat, și corespondentul nostru prof. Vasile N. Uță — a cadrelor didactice

din acest oraș, cu autorul cărții „Tehnocrație și putere politică”, ziaristul Paul Dobrescu • O interesantă sesiune de etnografie și folclor, cu titlul „Rămînt străbun”, a avut loc la Școala din Beliu, județul Arad, la care au participat și pionierii din localitățile învecinate (Boșig, Cișmei, Gurabou, Halmăgel, Iacu, Pincota, Sintana, Săcărleț). O manifestare devenită tradițională — ne scrie prof. Gheorghe Băneș, de la Școala nr. 1 din Sintana — a avut drept scop cunoașterea și valorificarea tradițiilor și obiceiurilor populare • De la Liceul „Andrei Mureșanu” din Bistrița, primum numărul cel mai recent al revistei „Prima pas”, editată de cercurile de elevi ale școlii școlii. O revistă frumoasă, bine scrisă care, la cel mai înalt nivel de existență, anare într-o deplină maturitate. • Simpozionul „Educația patriotică, revoluționară și cetățenească a tineretului, obiectiv fundamental al școlii”, desfășurat la Tg. Jiu, în 8 secțiuni, a fost o manifestare de amploare — ne asigură prof. Nicolae Dragoli, directorul Casei Personalului Didactic a județului Gorj, instituție care a patronat lucrările acestei acțiuni • Cenaclul artelor frumoase „Jean Andreescu” al Societății Profesorilor de Muzică și Desen din Capitală împlinește 25 de ani de activitate. Cu acest prilej, la Casa Personalului Didactic de pe b-dul Gh. Gheorghiu-Dej, nr. 32, s-a deschis recenziile o expoziție jubiliară de grafică și pictură, ce poate fi vizitată pînă la 15 iunie. Felicitîndu-i pe exponzați și dorind cenaclului o rodnică activitate și în continuare, invităm pe cititorii noștri să nu ocolească această frumoasă expoziție • Desore o altă expoziție, intitulată „Omagiu patriei”, ne trimite vesti din Iași profesorul-pictor Ion Băiu. Ea se află deschisă în Sala de expoziție a Casei Personalului Didactic și cuorinde lucrări ale membrilor Cercului de pictură „Nicolae Tonitza” din școlile nr. 8, nr. 34 și Redu-Iași condus de talentatul profesor Mihai Zait • În momentul plecării revistei noastre la tipografie, prof. Mircea Răducanu, directorul Casei Personalului Didactic din Bacău, ne relatează despre „Zilele școlii” băcăuane care au loc în cadrul acțiunii „Creativitate și eficiență în învățămînt”, faza județeană. Sînt prezentate și dezbătute, cu acest prilej, peste 450 de lucrări metodice și de cercetare, în trei centre (Bacău, municipiul Gh. Gheorghiu-Dej și Comănești), au fost vernisate expoziții cu lucrări ale oamenilor școlii din județ, s-a sărbătorit centenarul nașterii lui Grigore Tăbăcaru, renumit pedagog băcăuan etc.

D. CICHIRĂ